

GRONINGER MUSEUM

JAAERVERSLAG 2015

**HET
WERKMANJAAR**

CURATOR V&A

GEOFFREY MARSH
OVER SAMENWERKING

VERNIEUWD

**FAMILIEATELIER
JAIME HAYON**

MAARTJE KORSTANJE & NACHO CARBONELL
23 NOVEMBER 2014 T/M 22 MAART 2015

Iris van Herpen (1984)

CATHEDRAL DRESS, COLLECTIE MICRO, JANUARI 2012, IN SAMENWERKING MET ISAÏE BLOCH EN MATERIALISE 3D-GEPRINT POLYAMIDE MET KOPERNABEHANDELING

AANGEKOCHT MET STEUN VAN DE BANKGIRO LOTERIJ

Voor de collectie *Micro* richtte Iris van Herpen zich op de wereld van micro-organismen. Hierbij werd ze geïnspireerd door het bijzondere werk van fotograaf Steve Gschmeissner, die via SEM-technologie

Scanning Electron Microscope deze microwereld zichtbaar maakt. Het resultaat: een uitzonderlijke collectie, waarin handwerk en high-tech elkaar ontmoeten. Wonderbaarlijke, sculpturale kledingstukken, met vormen die verwijzen naar celstructuren, plasma, voelsprietten of trilharen. Voor *Cathedral Dress* introduceerde Van Herpen de 3D-printing-techniek mammoth stereolithography. Hierbij ontstaat de vorm laag-voor-laag in een bad met vloeibaar polymeer, dat uithardt wanneer het door een laserstraal geraakt wordt.

VOORWOORD DIRECTEUR	4
DANKWOORD RAAD VAN TOEZICHT	6
WERKMANJAAR 2015	11
GEOFFREY MARSH OVER DE SAMENWERKING MET HET V&A	15
ATELIER VOOR DE HELE FAMILIE	20
COLLECTIES	25
AANWINSTEN ARCHEOLOGIE, GESCHIEDENIS & REGIONALE KUNST EN KUNSTNIJVERHEID	29
AANWINSTEN DE PLOEG & CONTEXT	36
AANWINSTEN HEDENDAAGSE KUNST, MODE & DESIGN	39
PUBLICATIES, LEZINGEN EN ANDERE EXTERNE ACTIVITEITEN MANAGEMENT	42
UITGAVEN	44
PRESENTATIES	47
EDUCATIE & PUBLIEKSINFORMATIE	51
MARKETING & COMMUNICATIE	54
EVENEMENTEN	59
BEGUNSTIGERS, SAMENWERKINGSPARTNERS EN SALONLEDEN	63
VERENIGING VRIENDEN VAN HET GRONINGER MUSEUM	65
PERSONEEL & ORGANISATIE	67
RAAD VAN TOEZICHT	71
FINANCIEEL VERSLAG 2015	73

Geachte lezer,

Het jaar 2015 was succesvol voor het Groninger Museum. Niet alleen vanwege het hoge aantal bezoekers dat het museum mocht ontvangen, maar ook door zichtbare vernieuwingen in het museumgebouw. Na de implementatie van een semipermanente collectieopstelling in 2014 was het nieuwe atelier in 2015 de grootste ingreep. Jaime Hayon heeft het ontwerp hiervoor geleverd en zodoende het Info Center compleet gemaakt. Naast de computerschermen en leesfauteuils is er nu een "discovery room" voor families en een atelier voor jong en oud. Dat is niet alleen beter zichtbaar, maar ook nog eens twee keer groter dan het oude.

Het rijke tentoonstellingsprogramma beperkte zich in 2015 zeker niet tot ons gebouwencomplex in het Verbindingskanaal. In Groningen toonden we oude meesters uit Dresden, elektrische gitaren uit de collectie van Luc Henzig met portretten van beroemde gitaristen van Oliver Jordan en een retrospectief van H.N. Werkman met ruim 300 werken. De Chinese performance- en installatie-kunstenaar Song Dong stalde onder andere de inboedel van zijn moeder uit. Aan het einde van het jaar werden twee spectaculaire tentoonstellingen geopend, *Joris Laarman Lab* en *David Bowie is*.

En daarbuiten? Het getuigt van durf of misschien is het een gebrek aan goede planning, maar in de vijf weken tussen het afbreken van *H.N. Werkman* en het openen van *David Bowie is* werden maar liefst vier tentoonstellingen van ons in het buitenland geopend: *De Collectie Veendorp* in Lübeck, *Funtastico - Jaime Hayon* in Tel Aviv, de tentoonstelling over *Werkman* in Reutlingen en *Iris van Herpen: Transforming Fashion* in Atlanta.

Dat moet goed begeleid worden. Dat het allemaal soepel verliep geeft blijk van de inzet en professionaliteit van de medewerkers van het Groninger Museum.

Vier personeelsleden met een lange staat van dienst hebben ons in 2015 verlaten om met pensioen te gaan of in de verte een nieuwe uitdaging aan te gaan. Depotbeheerder Bert de Jonge na 25 jaar, hoofd Communicatie, PR en Marketing, Josee Selbach na 29 jaar, P&O Manager Edo Pattiwael na 23 jaar en hoofd Collecties Caspar Martens na 14 jaar. Wij wensen hen het allerbeste. Tot ons grote verdriet is in oktober Gartje Leemhuis overleden. Zij heeft ons vele jaren ondersteund in het onderhoud van onze zilvercollectie waarvoor wij haar zeer dankbaar zijn.

Voorzitter Noé van Hulst nam afscheid van de Raad van Toezicht. De overgang naar Parijs, waar hij ambassadeur van Nederland bij de OESO werd, maakte het niet mogelijk om deze functie in Groningen nog langer waar te nemen. Wij zijn hem voor zijn betrokkenheid en goede adviezen zeer dankbaar. Johan Remkes, commissaris van de koning in Noord-Holland, is sinds 1 juli 2015 de nieuwe voorzitter van onze Raad van Toezicht.

Tenslotte ben ik trots te vermelden dat ik als directeur van het Groninger Museum in september 2015 tot bijzonder hoogleraar Kunstgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen ben benoemd. De samenwerking tussen universiteit en museum wordt daardoor geïntensiveerd en versterkt en ik verheug me op het lesgeven aan jonge kunsthistorici in wording.

Andreas Blühm

SONG DONG
LIFE IS ART, ART IS LIFE
 13 JUNI 2014 T/M 1 NOVEMBER 2015

In veel opzichten was 2015 een geslaagd jaar. Aansprekende, gewaardeerde tentoonstellingen gingen hand-in-hand met een gezonde financiële exploitatie.

Dankwoord

De Raad van Toezicht bedankt de directie en medewerkers van het Groninger Museum voor alle inspanningen en hun toemeloze inzet, maar ook voor hun bijdragen aan het culturele leven in én de uitstraling van Groningen. Vanzelfsprekend bedanken we ook alle vrijwilligers, de

sponsors, subsidiënten en andere betrokkenen. Mede dankzij hen kunnen we het hoge ambitieniveau blijven realiseren, terwijl het museum er ook financieel redelijk gezond voorstaat.

- Johan Remkes
- Nathalie de Vries
- Maarten Duijvendak
- Henk Pijlman
- Inez Boogaarts
- Jacob Kielman

H.N. WERKMAN 1882-1945. LEVEN & WERK
10 APRIL T/M 1 NOVEMBER 2015

‘Het resultaat is naar mijn aard en niet naar een principiep’

H.N. WERKMAN

Een autodidact, een experimentele drukker, een zwaarmoedig persoon, een Einzelgänger, een ontroerende verteller. Maar wie was Hendrik Nicolaas Werkman nu echt? Jikke van der Spek, gastconservator van de tentoonstelling *H.N. Werkman (1882-1945) Leven & Werk*, gaat op zoek naar het antwoord.

10 april 2015, een bomvolle Der Aa-kerk. Het publiek luisterde ademloos naar Henk van Os, die vanaf de kansel een beeld schetste van de kunstenaar H.N. Werkman. En zo werden de tentoonstelling over Werkman in het Groninger Museum en het Werkmanjaar geopend. Maar nee, het Werkmanjaar begon eigenlijk al eerder. In het auditorium van het Groninger Museum op 14 november 2014, met de presentatie van het boek *H.N. Werkman 1882-1945. Leven & werk*. Het jaar erna kon niemand meer om Werkman heen.

Drukker en kunstenaar

De mooie, retrospectieve expositie gaf een veelzijdig beeld van de Groningse kunstenaar. Het raakte om te beginnen vooral de kern van Werkmans oeuvre: de druksels en het experimentele drukwerk. Letterlijk in het hart van de expositie toonde de handdrukkers de basis van zijn kunst. Werkman was als kunstenaar autodidact. Maar hij was wel een professioneel drukker. Juist deze combinatie leverde prachtige kunst op. Vanuit zijn vakmanschap als drukker was hij inventief; hij vond nieuwe mogelijkheden en ontwikkelde een volstrekt eigen medium. De schijnbare eenvoud van zijn technieken staat tegenover de complexiteit van zijn toepassingen. De moeilijk te doorgronden gelaagdheid die hij bereikte in zijn druksels, de kleurenpracht, het spelen met de volheid, of juist de schraalheid van de kleuren, de houtnerven van de blokken die hij afdruckte, de textuur van het papier. Alles wijst op zijn beheersing van het materiaal.

Ontroerende beeldtaal

Vanuit de vrijheid die hij als kunstenaar voelde, bewandelde Werkman eigen paden en vond hij een unieke, ontroerende beeldtaal om zijn innerlijke wereld te verbeelden. Een wereld die abstract kon zijn of figuratief. Een wereld die altijd openstond voor experiment en vernieuwing, die beïnvloed werd door de ‘buitenwereld’, maar die daar een eigen universum tegenover stelde. Ondanks zijn zorgen en neerslachtige periodes – zoals we uit de brieven weten – straalt zijn werk een enorme levenslust uit, terwijl de humor hem niet verliet. “Het resultaat is naar mijn aard en niet naar een principiep”, zoals hij zelf ooit zijn drijfveren omschreef.

Zijn sleutelmomenten

In de middenzaal van de tentoonstelling was de ontwikkeling van de druksels te volgen. Van vroege abstracte werken en de eerste sjabloondrukken, tot de gestempelde werken en de druksels uit de jaren veertig waarin hij technieken combineerde. De zalen daaromheen accentueerden richtingbepalende aspecten en sleutelmomenten binnen zijn oeuvre. Zoals de allereerste druksels uit de periode waarin Werkman de overstap maakte van drukker naar kunstenaar. Of *The Next Call*, het tijdschrift waarmee Werkman het progressieve elan binnen De Ploeg wilde aanmoedigen en aansluiting zocht met een internationale avant-garde. Maar ook andere thema's kwamen aan bod, want naast al dit ‘werk’ werd het ‘leven’ niet vergeten.

H.N. WERKMAN 1882-1945. LEVEN & WERK 10 APRIL T/M 1 NOVEMBER 2015

Op zichzelf

Hendrik Nicolaas Werkman was een Einzelgänger. Maar aan de andere kant laat zijn oeuvre zien hoezeer hij beïnvloed is door zijn omgeving. Het experimentele drukwerk toonde de wisselwerking tussen Werkman en De Ploeg. In familiedrukwerk en portretten kwam het gezinsleven naar voren, terwijl het speelgoeddrukpersje en de zelfgemaakte soldaatjes iets over zijn jeugd vertelden. Het *Zelfportret met hek*, in de expositieperiode door de heer Th. Niemeijer genereus aan het Groninger Museum geschonken, toonde Werkmans blik op zichzelf gedurende een cruciale periode in zijn leven. Dan was er de kast, die Werkman in de oorlogsjaren voor zijn vriend August Henkels schilderde, met in de deuren twaalf paneeltjes met oudtestamentische voorstellingen. En dan waren er natuurlijk nog de druksels zelf. Zoals de *Amsterdam-Castricum*-serie, ontstaan nadat Willem Sandberg een tegenstribbelende Werkman dwong om zijn Groningse isolement te doorbreken en naar Amsterdam te komen. Of de *Chassidische Legenden*, die hij maakte binnen het voor hem zo inspirerende verband van De Blauwe Schuit. De expositie *Voetsporen* met stofassemblages van zijn dochter Fie Werkman vormde een belangrijke aanvulling op *Leven & Werk*. Hier was het veelzeggende werk *Vallende man* te zien; voor Fie betekende dit werk een aanklacht tegen alle geweld.

Het Werkmanjaar in het Groninger Museum

In 2015 herdacht het Groninger Museum Werkmans zeventigste sterfdag met de overzichtstentoonstelling *H.N. Werkman (1882-1945) Leven & Werk*. Er waren druksels, schilderijen, experimenteel drukwerk en de bijzondere publicaties uit de oorlogsjaren voor De Blauwe Schuit te zien. De tentoonstelling, te zien van 11 april tot en met 1 november, kreeg lovende recensies in de media en sloot succesvol af met maar liefst 107.000 bezoekers. De sponsors van de Werkmantentoonstelling waren de Rabobank, Stichting Woudsend en Stichting Beringer Hazewinkel. Na Nederland reisde deze door naar Städtisches Kunstmuseum Spendhaus in Reutlingen onder de titel *Hot Printing*.

Nog steeds een raadsel?

'Werkman-jaar is voorbij, maar het raadsel blijft', schreef Raymond van den Boogaard na afloop van het Werkmanjaar in een recensie in *NRC*. Maar dat was niet in 2015, maar in 1995. En nu, twintig jaar later, hebben we opnieuw een vol en inspirerend Werkmanjaar achter de rug. Is het raadsel nu opgelost? Is het laatste woord over Werkman nu wel eens gezegd? In een televisiedocumentaire uit 1963 vertelde Willem Sandberg: 'We hebben tentoonstellingen van zijn werk gemaakt in Amerika, in Frankrijk, in Duitsland, en overal heeft zijn werk die aanklank gevonden die wij verwacht en gehoopt hadden. Men heeft begrepen dat hier iets heel bijzonders aan het woord was: niet alleen de beeldend kunstenaar, maar ook de mens die iets te zeggen had, iets te vertellen had aan zijn medemens, en dat met zijn werk wist te doen. Ik geloof dat dit nog lang niet uitgewerkt is en dat in de toekomst Werkman's werk steeds meer om zich heen zal grijpen en steeds meer bewonderaars en adepten zal vinden.' (uit *Signalement, Hendrik Nicolaas Werkman*, uitgezonden op 3 november 1963 door de VARA) Het totale Werkmanjaar 2015 bewijst dat Sandberg geen woord teveel zei. **G**

Jikke van der Spek

Boek

Naast de grote overzichtstentoonstelling verscheen een boek onder dezelfde titel. Tien auteurs nemen in dit rijk geïllustreerde boek de lezer mee door het levensverhaal van Werkman. Het boek bevat zo'n honderd verhalen en een schat aan beeldmateriaal. Werkman komt zelf aan het woord in citaten uit zijn brieven en literaire teksten. Het voorwoord is geschreven door Prof. dr. Henk van Os. Het boek en de expositie maakten deel uit van een groot cultureel project in 2015 waarmee H.N. Werkman 70 jaar na zijn overlijden herdacht werd. Er werd een groot aantal activiteiten georganiseerd op verschillende locaties in de stad en provincie Groningen. Met dans, muziek, theater, lezingen en publicaties is H.N. Werkman als een belangrijke en nog steeds inspirerende kunstenaar voor het voetlicht gebracht. Het Werkmanjaar is een gezamenlijk initiatief van Stichting Werkman 2015 en het Groninger Museum.

H.N. Werkman
Hot Printing 4. Porseleinen poppetje, 1935-1936
sjabloon op papier, 33 x 25 cm
Groninger Museum, verworven met steun van de
Vereniging Rembrandt

DAVID BOWIE IS
10 DECEMBER 2015 T/M 10 APRIL 2016

DAVID BOWIE IS: STERKE SAMENWERKING MET HET V&A

15

Geoffrey Marsh is hoofd van het Theatre & Performance Departement van het Victoria & Albert Museum in Londen en een van de conservatoren van de tentoonstelling *David Bowie is*. “Het soort architectuur van het Groninger Museum past erg bij David Bowie. Beter dan in sommige klassieker musea waar de tentoonstelling te zien was.”

De voorbereidingen voor een grote tentoonstelling over de grootse, wereldberoemde musicus waren in volle gang. Het was de bedoeling om zijn muziek en zijn leven in een breder perspectief te plaatsen: de ‘melting pot’ van witte en zwarte muziek in Memphis, Tennessee. De tentoonstelling over Elvis Presley kon echter uiteindelijk niet doorgaan. Marsh kwam vervolgens in contact met iemand die David Bowie goed kende, en werd uitgenodigd om zijn uitgebreide, bijzondere archief te komen bekijken. Twee jaar later, op 23 maart 2013, opende de tentoonstelling *David Bowie is* in het V&A.

Mentale architectuur

Vaak gaan tentoonstellingen van het V&A naar drie of vier grote, internationale steden. Maar toen de tentoonstelling in Londen opende, stond nog geen enkele andere locatie vast. Voor *David Bowie is* kreeg het tentoonstellingsteam van het V&A, dat het reizen van tentoonstellingen regelt, bijna honderd aanvragen. “Het is jammer als tentoonstellingen alleen grote steden aandoen,” zegt Marsh. “Ik was dan ook erg benieuwd hoe de expositie zou lopen in Groningen.” Marsh kende het gebouw al goed: het V&A presenteerde in 2010 een tentoonstelling over Diaghilev, en in het Groninger Museum was een paar jaar eerder een expositie over de Rus te zien. “Ik wist dat het gebouw een interessante, ingewikkelde structuur heeft. Dit spreekt me erg aan, ook omdat David natuurlijk een ingewikkelde mentale architectuur had.”

Buitengewoon

Maakte Marsh zich ook zorgen over het gebouw? “Integendeel, ik keek ernaar uit, omdat het karakter van het gebouw en het soort architectuur erg bij David Bowie passen. Veel beter dan in sommige meer klassieke musea waar de tentoonstelling te zien was.” Het was wel een uitdaging om de objecten in de ruimtes van het Groninger Museum te laten passen, en tegelijkertijd de essentie van de tentoonstelling te

behouden. Een voorbeeld: de V&A-ruimte voor het concert was maar liefst tien meter hoog, maar het Groninger Museum biedt zo iets niet. Het jaar vóór de opening draaide dan ook voor een groot deel om de inrichting, waarbij vooral samenwerkend werd met het tentoonstellingsteam van het V&A en 59 Productions. Marsh is erg tevreden over het resultaat. “Het team dat de tentoonstelling bij jullie heeft opgebouwd, heeft fantastisch werk geleverd,” zegt Marsh. “Het zag er buitengewoon uit.”

Altaartje

Een maand na de opening op 10 december 2015 overleed Bowie onverwachts. Het Groninger Museum heeft hier passend op gereageerd, vindt Marsh. “David Jones – de echte persoon – en David Bowie – zijn creatie – zijn twee totaal verschillende zaken. Het is gek om te zeggen, maar degene die overleed was David Jones. Degene die hij gecreëerd heeft – David Bowie – overstijgt de tijd op een bepaalde manier,” volgens hem. “Het is goed wat jullie gedaan hebben: een altaartje oprichten en doorgaan met de tentoonstelling. Dit past bij de werkwijze van David Jones en deed recht aan het project.”

Trots

Het overlijden van David Jones heeft de kaartverkoop misschien versneld, maar Marsh is erg onder de indruk van de resultaten van het Groninger Museum. “Eerlijk gezegd, ik had niet verwacht dat het bij jullie zo’n succes zou worden. De tentoonstelling kan nog zo populair zijn, maar uiteindelijk moet je wél bezoekers trekken. Dat hebben jullie duidelijk voor elkaar gekregen. Het gemiddelde bezoekersaantal per dag was vergelijkbaar met dat van andere musea, maar jullie moesten het opnemen tegen hoofdsteden en andere grote steden. Jullie team mag trots zijn.” **G**

Sarah Fopma

DAVID BOWIE IS
10 DECEMBER 2015 T/M 10 APRIL 2016

NIEUW ATELIER
16 OKTOBER 2015

Tussen het atelier en Info Center ligt de ontdekkingsruimte. Door kastvitrines is deze ruimte getransformeerd tot een rariteitenkabinet, de oervorm van musea.

ATELIER VOOR DE HELE FAMILIE

Op 16 oktober 2015 opende het Groninger Museum een nieuw familieatelier met een ontdekkingskamer, ontworpen door Jaime Hayon, waar jong en oud kunnen spelen, ontdekken, leren en een mening vormen. We volgen Steven Kolsteren, hoofd educatie, die nauw bij het ontwerpproces betrokken was.

Het is begin 2015. We zitten voor het beeldscherm, in een Skype-videogesprek met Jaime Hayon en Kaii Tu, zijn studiomedewerker. De lachende hoofden van de designers worden in een flitsende montage afgewisseld met Powerpointbeelden van de eerste schetsen: de slangachtige tafel bijvoorbeeld. Mooi, maar groot en inflexibel. Meteen tekent Hayon een nieuwe schets, waarin de slang in segmenten wordt opgedeeld, zodat je er allerlei vormen mee kunt maken. Handig, hij projecteert die schets meteen in de Skype-video. Kaii Tu vat vervolgens al deze gedachten en gesprekken samen in bruikbare, fraaie schetsen. Er is nog veel in ontwikkeling. De vormen van de lampen bijvoorbeeld kunnen anders, vanwege de elektriciteitskabels die zo verborgen mogelijk moeten zijn. Maar Hayon begrijpt de bedoeling. Het concept van familieatelier en

ontdekkingskamer sluit aan bij zijn eigen interesses en ervaringen. En in de combinatie van creatieve geest en vakmanschap zit zijn kracht. Hij tovert alle lastige technische problemen in een handomdraai om in creatieve schetsen voor nieuwe oplossingen.

In het voorjaar bezoekt Hayon het Groninger Museum. Hij komt zijn schetsen voor het nieuwe familieatelier en de ontdekkingsruimte toelichten. Hij praat niet alleen snel, hij handelt ook razend vlug. Zo tovert hij een tablet tevoorschijn, waarop hij de kleurige tekeningen *swipet*, prachtig synchroon lopend met zijn betoog. Op zijn verzoek gebeurt dit tijdens een korte lunch – want dat is wel zo efficiënt, vindt hij. En ja, dat blijkt wel. Terwijl hij eten bestelt en nuttigt, valt er geen moment een stilte.

Een grote maskerachtige vorm verschijnt in zijn schetsboek, met marmer tot aan het plafond toe. Een eenvoudige functie, maar nu opeens een verrijking van de ruimte.

Hierna bezoeken en inspecteren we de ruimtes.

Het Info Center waar het nieuwe atelier gaat komen kent hij uiteraard goed, hij heeft het interieur in 2010 zelf ontworpen. Langdurig bespreken we de doorgang van de ruimte naar het nieuwe atelier. De glazen wand, die Hayon daar bedacht heeft, wordt ter plekke aangepast. Eerst vertel ik dat de bestaande marmeren balie in het Info Center blijft en bemand gaat worden. “Oh?” is zijn korte reactie. Je ziet hem snel een oplossing bedenken, en voor je het weet staat de gedachte al op het schetsblok dat hij voortdurend bij zich heeft. Een ondoorzichtig deel onderaan, zodat je vanuit het lab niet steeds achter de balie kijkt. Zo, dat is geregeld.

Dan, de volgende uitdaging. De geplande toegangsdeur bestaat al en leidt nu naar een kantoor. Maar kunnen hier wel rolstoelen langs manoeuvreren, of drukke groepen kinderen? Even wordt er gepeinsd. Nu blijkt ook hoe belangrijk Nienke Klunder, Jaime's vrouw, in het ontwerpproces is. Ze brengt haar idee in. Hier – aan de zijkant van de glazenwand – kan een deur. “Hmm, hoe dan?” Wel, die kan zo naar buiten draaien. Jaime twijfelt even, maar dan komt het stel samen met de oplossing: twee symmetrische deuren. Snel geschetst, idee vastgelegd en assistenten Kaii Tu en Matteo Zorzenoni mogen het straks gaan uitwerken.

We lopen verder. Nog meer? De diepte van de wandruimte in de zijkanten van de ontdekkingskamer, waar Jaime kabinetten heeft gepland, blijkt niet zo groot. Of eigenlijk komt dat door de al bestaande halve boog aan de voorkant. Die vervangen? Nee, Nienke heeft een beter voorstel: “Laat de kabinetten in het midden naar voren uitsteken. Aan beide zijden uiteraard symmetrisch. Want het

moet wel ‘werken’.” Af en toe houdt Hayon zijn hoofd schuin en mompelt; zo gaat het niet werken, om weer een nieuwe schets te maken.

Ook in het kantoor en het oude kinderatelier staan we stil.

We bekijken de huidige muren en verborgen steunpilaren. De tafels krijgen een uitvoerige inspectie: ze moeten iets breder worden om goede werkplekken te hebben, vertelt een ervaren museumdocente die toevallig langskomt. Hayon is verrukt door alle materialen: kwasten, potjes verf, doe-spulletjes. Maar die wilden we juist uit het zicht hebben. Geen nood: hij ontwerpt ter plaatse een lange, hoge wandkast, waar alles netjes in opgeborgen kan worden. De wastafel, is die nodig? Er was toch een mooie, vrijstaande fontein gepland? Helaas, daar loopt geen leiding? Wacht, dat kan mooier.

Dan valt zijn oog op de krukjes, die we tot dan toe gebruikten.

Die lijken ons allemaal veel handiger dan stoelen, die veel ruimte innemen en niet voor iedereen de juiste maat hebben. “Ik ga er zitjes met vrolijke gezichtjes voor maken”, roept hij enthousiast uit. “Dan is het ook weer een uniek element in het familieatelier.”

Steven Kolsteren

Het nieuwe atelier en de ontdekkingsruimte zijn als onderdeel van het Info Center geopend op 16 oktober 2015. Het atelier is toegankelijk in de weekenden van 12 tot 17 uur. In de vakanties worden er doordeweeks inloopworkshops gehouden van 12 tot 16 uur.

FANTASY ISLAND
30 OKTOBER 2014 T/M 10 MEI 2015

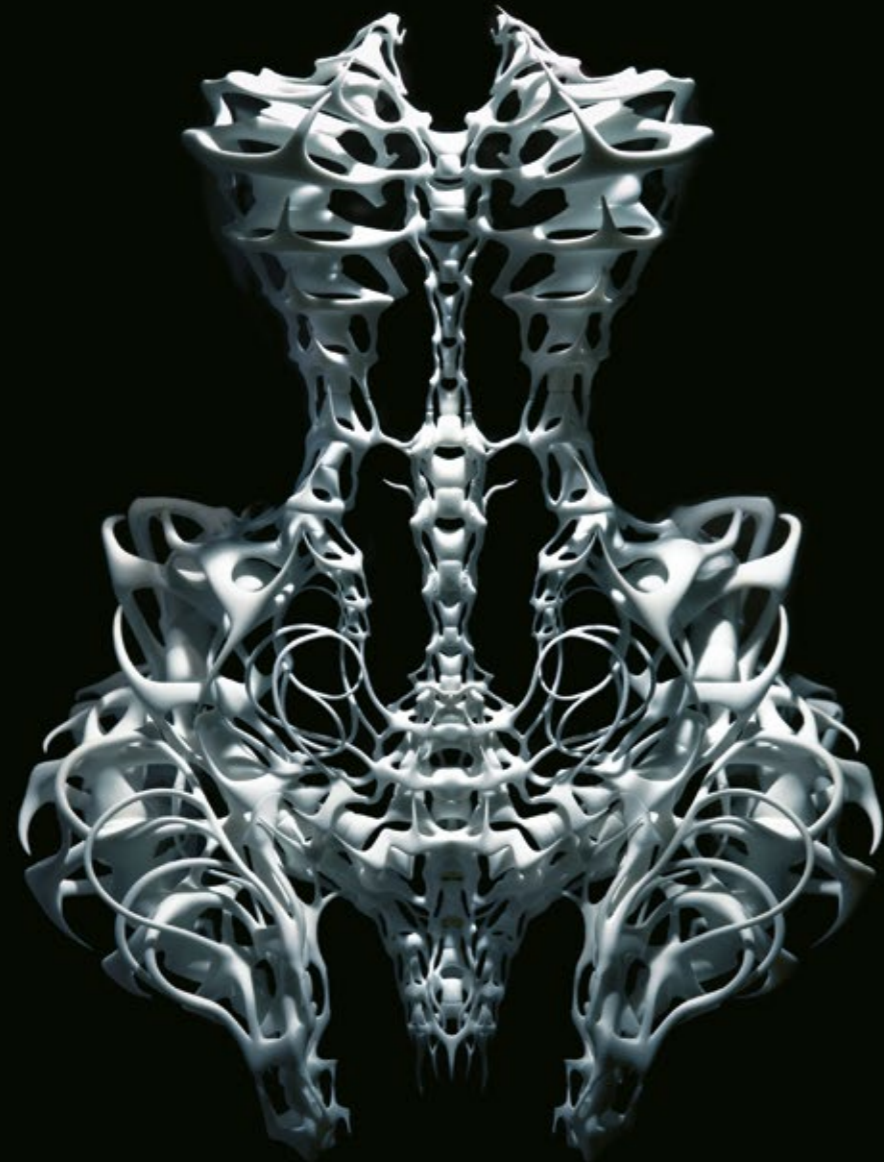

Alessandro Mendini, Giorgio Gregori, Studio Alchimia
Museo Universale, 1987
Groninger Museum
Foto: Marten de Leeuw

COLLECTIES

OBJECTS ON TOUR

Van het DWDD Pop-Up Museum tot het Guggenheim Museum Bilbao. Van Jeff Koons tot Iris van Herpen. Topwerken en tentoonstellingen van het Groninger Museum blijven nieuw publiek vinden buiten ons depot en buiten onze museummuren, zelfs ver over de grens.

Iris van Herpen, *Capriole*, 2011
Groninger Museum
Foto: Ingrid Baars

Op reis

Het Groninger Museum initieert kwalitatief hoogstaande tentoonstellingen die in het buitenland zeer populair zijn. Internationale musea tonen grote belangstelling voor de reizende tentoonstellingen van het Groninger Museum en 2015 was het jaar waarin dit duidelijk naar voren kwam.

De eerste expositie in de Noord-Amerikaanse tour van modeontwerper Iris van Herpen werd geopend in het High Museum of Art, Atlanta. In Museum Behnhaus Drägerhaus in Lübeck ging de Duitse reis van de tentoonstelling *Niederländische Moderne. Die Sammlung Veendorp aus Groningen* van start. *Jaime Hayon. Fantastico* was te zien

in het Design Museum Holon nabij Tel Aviv en het Städtisches Kunstmuseum Spandau in Reutlingen haalde de tentoonstelling *Hot Printing. H.N. Werkman 1882-1945* naar Duitsland. *Zie ook: tentoonstellingen.*

Ook afzonderlijke stukken uit onze collectie waren gewild in het buitenland. De belangstelling van internationale musea ging vooral uit naar de collectie moderne en hedendaagse kunst en vormgeving. Objecten van Alessandro Mendini werden diverse keren aangevraagd evenals het werk *Christ and the Lamb* van Jeff Koons.

Zichtbaarheid collectie

Belangrijk voor het Groninger Museum is om de eigen collectie zichtbaar te maken voor een groot publiek. Dit doen we natuurlijk met tentoonstellingen maar daarnaast hebben we in 2015 onze eigen collectie op andere verrassende manieren toegankelijk gemaakt. Bijvoorbeeld door een deel van de werken uit het depot tentoon te stellen in het tijdelijke DWDD Pop-up Museum en het Mix Match Museum. En het museum gaf met conserveringen en restauraties op zaal de bezoekers van het museum een kijkje achter de schermen.

COLLECTIES OBJECTS ON TOUR

DE WERELD DRAAIT DOOR POP-UP MUSEUM

Het populaire televisieprogramma *De Wereld Draait Door* opende op 29 januari in het centrum van Amsterdam voor vier maanden een pop-up museum. Tien van de vaste gasten van het programma richtten een deel van het Allard Pierson Museum in met werk uit de depots van tien grote musea in Nederland, waaronder het Groninger Museum. Rond het thema 'Verborgene Kunstenaars' koos Jan Mulder een originele selectie uit de collectie, zoals *Gulf* van Rammellzee en *Blue Jeans* van Ad Pieters. Ook vond hij de *Whipper Snapper* van Wim T. Schippers in een doos in het depot en besloot deze uit te pakken en te tonen in het pop-up museum.

MIX MATCH MUSEUM

Onder de titel Mix Match Museum, brachten diverse Nederlandse musea hun collecties bij elkaar om tot een dwarsdoorsnede van de Collectie Nederland te komen. Het Groninger Museum werkte samen aan dit project met het Amsterdam Museum, het Kröller-Müller Museum in Otterlo, Museum Boerhaave in Leiden, Museum Twentse-Welle in Enschede en het Van Abbemuseum in Eindhoven. Lees meer over het Mix Match Museum vanaf p.47.

CONSERVERING & RESTAURATIE OP ZAAL

In het depot werden de schilderijen van het kunstenaarscollectief De Ploeg geconserveerd en gerestaureerd onder leiding van restaurator Marjan de Visser. Om het publiek eens een kijkje achter de schermen te geven bij deze bijzondere werkzaamheden, werd een deel van de conservering en restauratie op zaal gedaan, in het museum, tijdens de reguliere openingstijden.

Bruiklenen

Het Groninger Museum ondersteunde diverse regionale, nationale en internationale initiatieven met bruiklenen. Zo leenden we voor het Mesdagjaar 2015 belangrijke werken uit aan Museum Landgoed Fraeylemaborg en het Noordelijk Scheepvaartmuseum. De borgen in de provincie Groningen toonden collectieonderdelen van het Groninger Museum in de vaste presentaties, maar ook in tentoonstellingsverband. En naast allerlei musea in stad en ommeland, leenden we uit aan diverse culturele, kerkelijke en openbare instellingen in de regio zoals de Groninger Archiven, de Hervormde Gemeente Maarland en de Openbare Bibliotheek Groningen.

Het Fries Museum in Leeuwarden, Museum Belvédère in Heerenveen, Museum Martena in Franeker en Museum de Fundatie in Zwolle toonden vanuit het noorden interesse in de collectie van het Groninger Museum. De negentiende eeuw vormde een belangrijk onderwerp, maar er was – zoals altijd – ook aandacht voor onze collecties met design en modevormgeving. Op landelijk niveau speelde het Mesdagjaar ook een belangrijke rol, met aanvragen van het Van Gogh Museum in Amsterdam en het Panorama Mesdag in Den Haag.

TIJDELIJK IN BRUIKLEEN GEGEVEN AAN:

- + Sint Bernardus Kloostermuseum, Aduard
- + Museum Stad Appingedam
- + Museum De Oude Wolden, Bellingwolde
- + Museum Martena, Franeker
- + Academie Minerva, Groningen
- + Gemeente Groningen
- + Groninger Archiven, Groningen
- + GRID, Groningen
- + Noordelijk Scheepvaartmuseum, Groningen
- + Openbare Bibliotheek Groningen
- + Museum Belvédère, Heerenveen
- + Museum Nienoord, Leek
- + Museum Landgoed Verhildersum, Leens
- + Fries Museum, Leeuwarden
- + Hervormde Gemeente Maarland, Loppersum
- + Museum Landgoed Fraeylemaborg, Slochteren
- + Museum Klooster Ter Apel
- + Veenkoloniaal Museum, Veendam
- + Openluchtmuseum Het Hoogeland, Warffum

LANGDURIG IN BRUIKLEEN GEGEVEN AAN:

- + Drents Museum, Assen
- + Museum Stad Appingedam
- + Vesting Museum Bourtange
- + Museum Wierdenland, Ezinge
- + Gemeente Groningen
- + GRID, Groningen
- + Provincie Groningen
- + Museum Belvédère, Heerenveen
- + Museum Slag bij Heiligerlee, Heiligerlee
- + Protestantse Gemeente Kantens-Stitswerd, Kantens
- + Nationaal Rijtuigmuseum (Museum Nienoord), Leek

- + Museum Landgoed Verhildersum, Leens
- + Fries Museum, Leeuwarden
- + Stichting Fries Aardewerk Museum De Waag, Makkum
- + Ennemaborg, Midwolda
- + Museum Landgoed Fraeylemaborg, Slochteren
- + Museum Klooster Ter Apel
- + Menkemaborg, Uithuizen
- + Veenkoloniaal Museum, Veendam
- + Openluchtmuseum Het Hoogeland, Warffum
- + Stichting Nicolaaskerk, Oldenzijl
- + Fries Scheepvaartmuseum, Sneek

Schenken en collectieregistraties

Het Groninger Museum was blij met de omvangrijke schenking van Vereniging Rembrandt: een deel van de porseleinverzameling van de heer en mevrouw Roelofs-Dunlop. Deze schenking is een voorbeeld van de vele schenkingen die het Groninger Museum kreeg in 2015.

Alle objectgegevens van de nieuwe giften, aankopen en bruiklenen zijn in het collectieregistratiesysteem ingevoerd en gecontroleerd. Het Groninger Museum voerde 1.313 nieuwe records in; bij 7.281 bestaande records zijn correcties en aanvullingen aangebracht. Een overzicht van alle nieuwe aanwinsten staat op p 29 t/m 40. Het Groninger Museum registreert niet alleen objecten maar ook boeken en artikelen. In 2015 zijn minder boeken gekocht en ontvangen, maar het aantal ingeschreven en gescande artikelen bleef gelijk. In het registratiesysteem ADLIB werden 481 nieuwe boeken geregistreerd (totaal 35.818) en 1736 artikelen (totaal 23.498).

AANWINSTEN: ARCHEOLOGIE, GESCHIEDENIS EN REGIONALE KUNST EN KUNSTNIJVERHEID

Muntschat uit Sappemeer

AANGEKOCHT MET STEUN VAN DE BANKGIRO LOTERIJ

In 2001 werd bij een vloerrenovatie in de Noorderstraat in Sappemeer een Keuls kannetje gevonden, met 154 munten: vier van goud en de rest van zilver. De vinder besloot in 2015 de schat te verkopen aan het Groninger Museum. De meerderheid van de munten is in de Republiek der Verenigde Nederlanden geslagen; vooral guldens en drieguldenstukken. De jongste munt was een vijftigstuiverstuk van het Koninkrijk Holland uit 1808. De schat leert ons dat in de Franse tijd, en overigens nog lang daarna, het geld uit de Republiek in circulatie bleef. In Groningen geslagen geld zat er niet bij, want eind zeventiende eeuw hield de Groninger muntslag op. Een enkele keer werden op naam van de provincie nog koperen kleingeld of gouden dukaten geslagen.

ARCHEOLOGISCHE OBJECTEN

Muntschat Sappemeer, bestaande uit een Keuls potje met 154 munten, 1624-1808 (datering van de munten), schat gevonden in 2001, aardewerk, goud, zilver, diverse afmetingen, aankoop, 2015.0042.A-BY.1

Glis, gevonden in 1896 in Toornwerd, gebruiksvoorwerp, been, L: 25.5 cm, schenking van de heer W. C. Wieringa, 2015.0329

DOCUMENTATIE

"De Groningse Politie: Officieel orgaan van het corps der gemeentepolitie te Groningen", 5e jaargang, no. 17, 1953, 28.2 x 22.1 cm, schenking van mevrouw T. Oostenbrink-van der Wal, 2015.0264.B

HISTORISCHE VOORWERPEN

Wandbord Groninger Waterschapsbond, Koninklijke Tichelaar Makkum, 20e eeuw, aardewerk, 4 x 28.3 cm, aankoop, 2015.0016

Glas Op Roakeldais, 1970, glas met transferprint, 17.3 x Ø 7 cm, aankoop, 2015.0017

Glas Op Roakeldais, 1970, glas met transferprint, 5.8 x Ø 4.6 cm, aankoop, 2015.0018

Twee koppen en twee schotels met logo Gemeente Groningen, Koninklijke Mosa BV, 21e eeuw, porselein, kop: 7 x 9.7 cm, schotel: 2 x Ø 13.7 cm, schenking van mevrouw H. Dijkstra, 2015.0019.A-B

Jubileumsterrit Noord Nederlandsche Motor Club Groningen, 1954, metaal, 7.3 x 4.3 cm, aankoop, 2015.0021

Johannis Nicolaas Meeuws, kraantjeskan, ca. 1780-1820, tin, 50 x 15 x 15 cm, schenking van de heer M. Bruin, 2015.0248

Uniformjas Corps der Gemeentepolitie Groningen, Gebroeders Jac. Helings, 1931, wol, zilveren knopen, 80 x 45 cm, schenking van mevrouw T. Oostenbrink-van der Wal, 2015.0264.A

Insulinde voorraadblik voor koffie of thee, ca. 1927-1960, blik, 37 x 42 x 34.5 cm, aankoop, 2015.0265

Bevrijdingsrok Noorderhoogebrug, Lammechien Klooster, 1947, katoen, 68 x 32 cm, aankoop, 2015.0278

Geborduurd tasje, een cadeau van Dr. Aletta Jacobs aan haar petekind Letteke Coops, 19e eeuw, linnen, 16 x 18 cm, schenking van mevrouw Dr. I. de Wilde, 2015.0304

Geborduurd avondtasje van Dr. Aletta Jacobs, 19e eeuw, textiel, 13 x 28 cm, schenking van mevrouw Dr. I. de Wilde, 2015.0305

Servetring van Dr. Aletta Jacobs, J.A. Wever, 19e eeuw, zilver, 3 x Ø 4.8 cm, schenking van mevrouw Dr. I. de Wilde, 2015.0306

Souvenir: schaalte met afbeelding van de Grote Markt en het Stadhuis te Groningen, 1920, porselein, 3.8 x 11.3 x 10.7 cm, aankoop, 2015.0307

Speldje Koninklijke Vereniging voor Volksvermaken Groningen, 2015, email op metaal, 1.3 x 1.7 cm, schenking van Koninklijke Vereniging voor Volksvermaken, 2015.0308

Beker GVAV-Rapiditas, 2001, porselein, 9.2 x Ø 7.8 cm, aankoop, 2015.0309

Tegel De Ommelanden 1924-1974, Koninklijke Tichelaar Makkum, 20e eeuw, porselein, 12.7 x 12.7 cm, schenking van Historische Vereniging Hoogkerk, 2015.0311

Sigarettenover met Martinatoren, ca. 1950-1960, verzilverd metaal, 5.7 cm, aankoop, 2015.0312

Koppelgesp Politie Zuidhorn, ca. 1900-1950, metaal, 1.2 x 9 x 6 cm, aankoop, 2015.0318

Suikerlepel Friesch Groningsch Beetwortelsuikerfabriek, 1953, verzilverd metaal, 0.8 x 12.4 x 3.2 cm, schenking van de erven van Gartje Leemhuis, 2015.0319

Lepeltje Aankoop Centrale Groningen, 20e eeuw, verzilverd metaal, 0.7 x 11.5 x 2.1 cm, schenking van de erven van Gartje Leemhuis, 2015.0320

Kop en schotel Menno Lutterhuis, Koninklijke Mosa BV ca. 1962-1987, porselein met transferprint, kop: 7 x Ø 6.5 cm/ schotel: 2 x Ø 14.2 cm, aankoop, 2015.0321

Koffiemok 65 jaar bevrijding Oude Pekela, 2010, porselein met transferprint, 11 x Ø 7.6 cm, aankoop, 2015.0322

Asbak N. Hindriks Steendrukkerij Groningen, ca. 1920-1930, aardewerk, 4.5 x 17.2 cm, aankoop, 2015.0323

Flesje Mokka C.P., C.P. Fabrieken, ca. 1950, glas met etiket, 26 x Ø 7.5 cm, aankoop, 2015.0324

Flesje vruchtenlimonadesiroop aardbei, Fa. P. Luigies, 20e eeuw, glas met etiket, 27.5 x Ø 7.2-6.5 cm, aankoop, 2015.0325

Twee flesjes Ranja Soda C.P., C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 18.7 x Ø 6.2 cm, aankoop, 2015.0326.A-B

Flesje limonadegazeuse Fa. Jan Luit & Zn, Plaatelbakkerij Zuid-Holland, ca. 1950-1960, glas met etiket, 19.7 x Ø 5.8 cm, aankoop, 2015.0327

Miniatuurflesje C.P. Liqueur 'Apricot brandy', C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 13 x 4 x 4 cm, aankoop, 2015.0328.A

Miniatuurflesje C.P. Liqueur 'Anisette', C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 13 x 4 x 4 cm, aankoop, 2015.0328.B

Miniatuurflesje C.P. Liqueur 'Persico', C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 13 x 4 x 4 cm, aankoop, 2015.0328.C

Miniatuurflesje C.P. Liqueur 'Crème de cacao', C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 13 x 4 x 4 cm, aankoop, 2015.0328.D

Miniatuurflesje C.P. Liqueur 'Triple sec', C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 13 x 4 x 4 cm, aankoop, 2015.0328.E

Miniatuurflesje C.P. Liqueur 'Cherry brandy', C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 13 x 4 x 4 cm, aankoop, 2015.0328.F

Miniatuurflesje C.P. Liqueur 'Crème de menthe', C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 13 x 4 x 4 cm, aankoop, 2015.0328.G

Miniatuurflesje C.P. Liqueur 'Kummel', C.P. Fabrieken, 20e eeuw, glas met etiket, 13 x 4 x 4 cm, aankoop, 2015.0328.H

Beker met afbeelding van de Martinatoren te Groningen, 1940, aardewerk, 11 x Ø 6.5-7.5 cm, aankoop, 2015.0330

Jeneverkruijk met afbeelding van de Martinatoren te Groningen, 1980, aardewerk, 16.8 x Ø 9.7 cm, aankoop, 2015.0331

Jeneverkruijk Academia Groningana, Royal Goedewaagen, 2000, aardewerk, 22.5 x Ø 7.4 cm, aankoop, 2015.0332

Souvenir: vaasje met afbeelding van de Martinatoren te Groningen, Aardewerkfabriek ADCO, ca. 1950-1960, aardewerk, 8 x Ø 5.2 cm, aankoop, 2015.0333

Glas sportvereniging GEO, 20e eeuw, glas met transferprint, 14 x Ø 4.5-6.5 cm, aankoop, 2015.0334

Glas 40 jaar Operette Vereniging Amititia Winschoten, 20e eeuw, glas met transferprint, 14 x Ø 4.4-6.4 cm, schenking van Kringloopwinkel Mamamini, 2015.0335

Glas Christelijke Drumband Harmonie Marum, 20e eeuw, glas met transferprint, 17 x Ø 6.5-5.7 cm, aankoop, 2015.0336

Glas 70ste Iustrum Rijksuniversiteit Groningen, 1964, glas met transferprint, 13.5 x Ø 5.2-7.3cm, aankoop, 2015.0337

Theeblik Onnes Thee Groningen, Lith. Metaalwarenfabriek NV, 20e eeuw, blik, 49 x 33 x 26 cm, aankoop, 2015.0338

KERAMIEK

ANNO SMITH (1915-1990)

Gevelsteen drukkerij Van Denderen, 1958, 34.5 x 43 x 6 cm, aankoop, 2015.0276

WESTERSE KERAMIEK

Schotel, in opdracht vervaardigde kopie naar 17e eeuws voorbeeld, onderdeel uit een hors d'houvre stel, De Porceleyne Fles, 1956, Delfts aardewerk, 33.5 x 24.2 x 4 cm, schenking van Salomon Stodel Antiquités, 2015.0001

Theepot, zeer vereenvoudigde decoratie in blauw van parasoldames naar Cornelis Pronk, Petrus Regout & Co, 1900, aardewerk, 13.5 x Ø 7- 7.7 cm, schenking van de heer H. van Baarsen, 2015.0053

Bord, Franse navolging van Chinees Imari stijl, 1880-1900, porselein, 3.8 x Ø -23 cm, schenking van de heer H. van Baarsen, 2015.0055

OOSTERSE KERAMIEK

Theebusje, decoratie in Encre de Chine en goud met het familiewapen Sichterman, 1740-1745, Chine de Commande, Chinees porselein, 13.5 x Ø 4-5 cm, aankoop, 2015.0002

Kom met wapen van de provincie Groningen, 1979, (modern) Chine de Commande, Chinees porselein, 9 x Ø 8.3-20.6 cm, schenking van de erven van Prof. dr. Drijvers, 2015.0014

Bord met wapen van de provincie Groningen, 1979, (modern) Chine de Commande, Chinees porselein, 2 x Ø 15.7-26.5 cm, schenking van de erven van Prof. dr. Drijvers, 2015.0015

Theepot, versierd in Marotstijl, 1700-1710, Japans porselein, 16.5 x Ø 6.8-7.5 cm, aankoop, 2015.0048

Twee flessen, versierd in onderglazuur blauw, 1660-1670, Japans porselein, 24 x Ø 3.3-7 cm, schenking van de heer H. van Baarsen, 2015.0049 en 2015.0050

Bord, versierd in onderglazuur blauw met rivierlandschap, 1700-1725, Japans porselein, 3.5 x Ø 13.2-20.5 cm, schenking van de heer H. van Baarsen, 2015.0051

Schoteltje, versierd in onderglazuur blauw met emaillekleuren, 1770-1790, Japans porselein, 3 x Ø 9-14.8 cm, schenking van de heer H. van Baarsen, 2015.0052

Twee theekoppen en schotels, versierd in onderglazuur blauw met een doorlopend patroon van bloem- en bladranken, 1680-1700, Japans porselein, 2-3.8 x Ø 2.6-10.3 cm, schenking van de heer H. van Baarsen, 2015.0054.A+B

Bord, vroeg voorbeeld van Chine de Commande porselein, ca. 1700, Chinees porselein, 3.3 x Ø 14.6-27.4 cm, schenking van de heer C. J. A. Jörg, 2015.0056

Schotel, polychroom versierd met een decor van Chinese strijders, 1891-1910, Chinees porselein, 6 x Ø 18.7-34 cm, schenking van de heer Anjema, 2015.0057

Grote achtkantige dekselpot, 1680, Japans porselein, 62.5 x Ø 17.7-41 cm, aankoop, 2015.0058

Wierrookbrander op drie pootjes in de vorm van Japanse figuurtjes, decoratie in Japanse kakiemonstijl, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Chinees porselein, 13.5 x 12 x 12 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0204

Libation cup, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 18e eeuw, Blanc de Chine, Chinees porselein, 6 x 9 x 8.2 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0205

Libation cup, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 18e eeuw, Blanc de Chine, Chinees porselein, 5.7 x 8.5 x 7.5 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0206

Bord, versiering in onderglazuur blauw met 'scholar decor', uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 17e eeuw, porselein, 3.6 x Ø 11.2-21.2 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0207

Bord, versiering in onderglazuur blauw met 'scholar decor', uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 17e eeuw, porselein, 3.6 x Ø 11.2-21.2 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0208

Bord, versiering in onderglazuur blauw met 'scholar decor', uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 17e eeuw, porselein, 3.6 x Ø 11.2-21.2 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0209

Vaasje, decor in onderglazuur blauw, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 20e eeuw, porselein, 13.8 x Ø 5.9-2 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0210

Theepotje, versiering in emaillekleuren met een kraanvogel in een pijnboom (deksel ontbreekt), uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Chinees porselein, 7 x Ø 7.6-10.4 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0211

Grote dekselpot, decoratie in onderglazuur blauw met bloeiende planten, vogels en insecten, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 17e eeuw, Kangxi, Chinees porselein, 60 x Ø 28-22 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0212

Grote schotel, versierd met blauwe decoratie van een vogel op een sterk gecraqueleerde ondergrond, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Swatow, Chinees porselein, 8 x Ø 19.7-41.1 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0213

Slanke balustervormige vaas, versierd in Famille Rose emaillekleuren, decor met grote bloemen en insecten, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 20e eeuw, Chinees porselein, 45 x Ø 16.5-13.5 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0214

Theekop en schoteltje, versierd in emaillekleuren met het zogeheten 'bird sellers' motief, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 18e eeuws, Chine de Commande, Chinees porselein, 3.4 x Ø 3.1-6.5/ 10.2 x Ø 2-5.8 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0215

Theekop en schoteltje, versierd in emaillekleuren met het zogeheten 'bird sellers' motief, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 18e eeuws, Chine de Commande, Chinees porselein, 3.5 x Ø 3.4-6.8/ 11 x Ø 2.1-6.2 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0216

Theebusje met deksel, decoratie in Encre de Chine in 'Europese stijl', uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 18e eeuw, Chine de Commande, Chinees porselein, 13.3 x Ø 4.7-3.2 x cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0217

Hoge ei-vormige vaas, decoratie in Famille Verte emaillekleuren met lange lijzen op een terras, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 17de eeuw, Kangxi, Chinees porselein, 24.5 x Ø 6.8-3 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0218

Knobbelfles, versierd in onderglazuur blauw met Chinese figuren in een landschap, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 1660, Overgangsporselein, Chinees porselein, 20.5 x Ø 6.5-4.5 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0219

Peervormige vaas, versierd in Famille Rose emaillekleuren en dierfiguren in reliëf, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Chinees porselein, 24 x Ø 7.5-3.5 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0220

Voorraadpot met deksel, versierd in onderglazuur blauw met een doorlopend patroon van bladranken met gestileerde bloemen, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Chinees porselein, 21 x Ø 14.3-17.5 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0221

Kogelvormige vaas, versiering in onderglazuur blauw met zilveren montuur van latere datering, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Chinees porselein, 30.5 x Ø 6.5-2.4 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0222

Kogelvormige vaas, versiering in onderglazuur blauw met zilveren montuur van latere datering, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Chinees porselein, 30.5 x Ø 6.5-2.4 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0223

Theekop en schoteltje, decoratie in Encre de Chine met Chinese figuren in een rotslandschap uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 18e eeuw, Chinees porselein, 3.6 x Ø 3.4-7.4 cm/ 2.3 x Ø 11.3-6.7 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0227

Henricus Hubert (Groningen 1748-1828)

TWEE KANDELAREN, 1787/88

AANGEKOCHT MET STEUN VAN DE BANKGIRO LOTERIJ

De achttiende eeuw staat bekend om zijn Lodewijkstijlen. De Franse koningen Lodewijk XIV, XV en XVI gaven ieder hun naam aan de stijlen, die sterk van elkaar verschillen. De veranderende mode is goed te volgen binnen zilveren huisraad. De Lodewijk XVI-stijl is sterk gericht op de architectuur van de klassieke oudheid. Het Groninger Museum heeft diverse in deze stijl uitgevoerde zilveren voorwerpen, vaak gemaakt door de zilvermeden Lucas van Giffen II (1751-1791) of Henricus Hubert (1748-1828). Kandelaren in de vorm van Korinthische zuilen horen bij deze stijl. Dankzij de BankGiro Loterij kon het museum twee mooie voorbeelden van Henricus Hubert (uit het keurjaar 1787-88) werven.

Toegeschreven aan Hermannus Collenius (1650-1723)

GEZINSPORTRET, 1690-1700
OLIEVERF OP DOEK, 117,5 X 130 CM

AANGEKOCHT MET STEUN VAN DE BANKGIRO LOTERIJ

In juli werd in Berlijn een grote kunstverzameling geveild die kunsthandelaar Rodhe-Hinz ver voor de oorlog bijeen had gebracht. De collectie bevatte onder meer dit schilderij, hoogstwaarschijnlijk van Hermannus Collenius (1650-1723). Zoals wel vaker voorkomt, is het vroeger aan Netscher toegeschreven. Het schilderij was nieuw voor Freerk Veldman, Collenius-kenner bij uitstek, maar is volgens hem ongetwijfeld van de hand van de meester. De kenner van het Nederlandse portret, Rudy Ekhart, heeft dezelfde mening. Het Groninger Museum bezit veel werk van Collenius, maar dit schilderij voegt absoluut iets toe. Er zijn namelijk bijna geen gezinsportretten; dit is het eerste portret in de collectie. Op basis van de kleding en vergelijkbare schilderijen van Collenius dateren we het werk op 1690-1700.

Theekop en schoteltje, decoratie in Encre de Chine met Chinese figuren in een rotslandschap, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 18e eeuw, Chinees porselein, 3,6 x Ø 3,4-7,4 cm/ 2,3 x Ø 11,3-6,7 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0228

Kom, versierd in onderglazuur blauw met zeedieren en ruiters te paard, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, porselein, 8,3 x Ø 6,7 -15,4 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0229

Schotel met geschulpte rand, versiering in onderglazuur blauw met een rivierlandschap, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Chinees porselein, 5 x Ø 13,5-26,7 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0230

Kom, versierd in onderglazuur blauw met bloesemtakken, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, porselein, 6,5 x Ø 5-12,1 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0231

Theepot, versierd in Japanse kakiemonstijl, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, Meissener Porzellan Manufaktur, ca. 1730, Duits porselein, 16,5 x 14,5 x 11 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0232

Bord met gelobde vakken, versierd in onderglazuur blauw met twee vogels op een rots, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 17e eeuw, kraak, Chinees porselein, 4,2 x Ø 12,2-20,7 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0233

Schotel, eenvoudige decoratie in blauw en goud met bloem- en bladtakken, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, porselein, 4 x Ø 22-39,2 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0234

Schotel, eenvoudige decoratie in blauw en goud met bloem- en bladtakken, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, porselein, 4 x Ø 22-39,2 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0235

Tafelscherm bestaande uit twee delen, versierd in emaillekleuren met vogels, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, 25 x 14,7 x 10 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0240

Melkkom, Japans porselein naar Nederlands voorbeeld, versierd in een ongewone Chinese Transition stijl, 1670-1690, porselein, 9 x Ø 9-18,5 cm, aankoop, 2015.0285

Bord, versierd in onderglazuur blauw voor de Japanse markt, 1630-1640, Chinees porselein, 4 x Ø 12,5-21,5 cm, schenking van de heer S. Ostkamp, 2015.0288

Bord, Japanse navolging van Chinees Kan-qi porselein, 1700, Japans porselein, 3,5 x Ø 14,3-23,5 cm, schenking van de heer S. Ostkamp, 2015.0290

Twee schoteltjes, Japanse navolging van Chinees Swatow porselein, 19e eeuw, Japans porselein, 3 x Ø 4,5-13 cm, schenking van de heer S. Ostkamp, 2015.0291.A+B

Kom, Japanse navolging van 16e eeuw Chinees porselein, 19e eeuw, Japans porselein, 7,7 x Ø 6,5-16 cm, schenking van de heer S. Ostkamp, 2015.0292

Kom, Japanse navolging van Chinese Aka-e stijl, 19e eeuw, Japans porselein, 7,5 x Ø 7,5-15,5 cm, schenking van de heer S. Ostkamp, 2015.0293

Fragment van schoteltje, gemaakt voor de binnenlandse Japanse markt, 1630, Japans porselein, 3 x Ø 6,2-14 cm, schenking van S. Ostkamp, 2015.0294

Schotel, voorstelling in overgangsstijl waar de randindeling nog sterk aan Kraak doet denken, 1635-1640, Chinees porselein, 5 x Ø 15-27 cm, schenking van de heer H. van Baarsen, 2015.0295

Bord, ongebruikelijk voorbeeld van 'melk en bloed', 1720, Chinees porselein, 3 x Ø 12-22 cm, schenking van de heer H. van Baarsen, 2015.0296

Bord, decor in ijzerrood en goud ('melk en bloed') met ophaalbrug naar voorbeeld van een Haagse prent, 1700, Chine de Commande, Chinees porselein, 3,5 x Ø 12-22 cm, schenking van de heer C. J. A. Jörg, 2015.0297

Schaaltje, gemaakt voor de Chinese binnenlandse markt, 1660, Chinees porselein, 4,5 x Ø 6,516 cm, schenking van de heer C. J. A. Jörg, 2015.0298

Schoteltje, versierd in Encre de Chine met emaillekleuren, 1730, Chine de Commande, Chinees porselein, 2 x Ø 4-10,3 cm, schenking van de heer C. J. A. Jörg, 2015.0299

Bord, versierd met het 'Scheveningen decor', afkomstig uit het scheepswrak Ca Mau, ca. 1725, Chinees porselein, 3 x Ø 12,5-22,5 cm, aankoop, 2015.0300

Kom, overversiering in zogeheten Amsterdams Bont met de parasoldames naar Cornelis Pronk, 1740-1750, Chinees porselein, 7 x Ø 6,2-14,3 cm, aankoop, 2015.0301

Opbergdoos, uit de inboedel van Dr. Aletta H. Jacobs, Chinees porselein, 18,2 x 9,1 x 6,6 cm, schenking van mevrouw Dr. I de Wilde, 2015.0303

KUNSTNIJVERHEID

Achtkantige lakwerkdooz met metalen theebussen, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, hout, lakwerk, metaal, 14,5 x 26,5 x 19 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0236

Achtkantige lakwerkdooz met metalen theebussen, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, hout, lakwerk, metaal, 11 x 21,3 x 15 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0237

Ovale 4-lobbige tabaksdooz met versieringen in reliëf, uit de Collectie Roelofsz-Dunlop, verguld koper, lakwerk, 4 x 13 x 6,5 cm, schenking van Vereniging Rembrandt, 2015.0239

MEUBILAIR

Commode of orgelkastje, 1800-1850, eikenhout, 90 x 85 x 54 cm, legaat van de heer K. D. Reneman, 2015.0286

MUNTEN

Gedenkmunt Groningen 1040, Koninklijke Nederlandse Munt, 1990, goud, Ø 32 mm, 15,6 gram, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0037.A

Gedenkmunt Groningen 1040, Koninklijke Nederlandse Munt, 1990, goud, Ø 32 mm/ 15,6 gram, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0037.B

Halve groot Selwerd, 14e eeuw, munt, zilver, Ø 22 mm, aankoop, 2015.0245

Bourgondische Daalder, Groninger Ommelanden, 1589, munt, zilver, Ø 37 mm, aankoop, 2015.0279

Hongaarse dukaat z.j., Reiderschans, 1591-1594, munt, goud, Ø 23 mm/ 3,43 gram, aankoop, 2015.0280

PENNINGEN EN PENNINGONTWERPEN

ANTONIA JOHANNA DRIJVERS-SCHUTTE (1931-2014)

Penning Opening Academie Minerva 1984, profexemplaar, brons, Ø 68 x 27 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0022

Penning Opening Academie Minerva 1984, Chr. Volkers, profexemplaar, brons, Ø 68 x 27 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0023

Modelé Ubbo Emmius Penning Rijksuniversiteit Groningen, 1999, gipsafgietsels, Ø 92 mm/ variabel in dikte, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0024.a-c

Modelé Penning Villa Hoornse Park 1991, gipsafgietsel, Ø 80 x 5 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0025

Modelé Penning Kinderkliniek Academisch Ziekenhuis Groningen, 1993, gipsafgietsels, 62 x 10 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0031.a-d

Modelé Penning ISBT Presidential Award, 20e eeuw, gipsafgietsel, Ø 69 x 7 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0032

Modelé Aletta Jacobs Penning Hoogezand Sappermeer, 1995, gipsafgietsel, Ø 58 x 13 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0033

Modelé Penning Faculteit der Geneeskunde RuG, 1990, gipsafgietsel, Ø 64 x 11 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0034

Wijnaldum-munt, 1991, penning, brons, Ø 30 x 2 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0035.A

Wijnaldum-munt, 1991, brons, Ø 30 x 2 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0035.B

Penning Provincie Groningen 1594, 1993, zilver, Ø 30 x 2 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0036.A

Penning Provincie Groningen 1594, 1993, brons, Ø 30 x 2 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0036.B

Penning Provincie Groningen 1594, 1993, brons, Ø 30 x 2 mm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0036.C

GUUS HELLEGERS (1937)

Gedenkpenning 375 jaar Rijksuniversiteit Groningen 1989, Koninklijke Nederlandse Munt, 1988-1989, zilver, Ø 30, 12 gram, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0038

OVERIGE PENNINGEN EN MEDAILLES

Penning Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel, 20e eeuw, zilver, Ø 63 x 2.5 mm, aankoop, 2015.0005

Prijspenning Harddraversvereniging Groningen, 1889, brons, Ø 50 x 5 mm, aankoop, 2015.0020

Consumptiemunt KEI (Kommissie Eerstejaars Introductie), 2010, munten, Ø 30 mm, schenking, 2015.0030

Cholerapenning met opschrift “Ob cives servatos. Door Z.M. den Koning toegekend aan J. Jacobs, voor de goede zorg en hulp bij het heerschen der cholera asiatica in 1866. J. Elion F”, 19e eeuw, brons, Ø 56 mm, schenking van mevrouw Dr. I. de Wilde, 2015.0302.A

Cholerapenning met opschrift “J.Jacobs med. Cand. Senatus Groninganus D.D., Bene meruit de civitate groningana, qui saeviente cholera Ao MDCCCLXVI aegrotos iuivit”, 19e eeuw, zilver, Ø 58 mm, schenking van mevrouw Dr. I. de Wilde, 2015.0302.B

Drie medailles uitgereikt door de Koninklijk Nederlands Gymnastiek Verbond Turnkring Groningen, 1935, 3 varianten (1e, 2e, 3e prijs), metaal, Ø 38 mm, aankoop, 2015.0313

Medaille met wapen stad Groningen, de achterzijde met inscriptie: “Kamp Grensbal II”, 1929, brons, Ø 28 mm, aankoop, 2015.0314

Medaille met wapen stad Groningen, de achterzijde met inscriptie: “1e Pr. 60 M 28-6-’27”, 1927-1929, brons, Ø 44 mm, aankoop, 2015.0315

Medaille uitgereikt door zwemclub Groningen, 1965-1929, koper, Ø 40 mm, aankoop, 2015.0316

RELIGIEUZE VOORWERPEN

Bokaalvormige avondmaalsbeker uit de kerk van Thesinge, 20e eeuw, avondmaalgerei, tin, 21.5 x Ø 11.3 cm, bruikleen van Stichting Oude Groninger Kerken, 2015.0281

Bokaalvormige avondmaalsbeker uit de kerk van Thesinge, 20e eeuw, avondmaalgerei, tin, 21.5 x Ø 12 cm, bruikleen van Stichting Oude Groninger Kerken, 2015.0282

Ronde avondmaalschotel uit de kerk van Thesinge met inscriptie: ‘Commijs Bernard Tevens unicos Colator Van Thesinge heeft deese Assiet Vooreert an de Kercke Aldaer Doe Sijn: E: Vijftigh Jaaren Out was op den: 13: Maij 1699’, 20e eeuw, avondmaalgerei, tin, 2.5 x Ø 31 cm, bruikleen van Stichting Oude Groninger Kerken, 2015.0283

SCHILDERIEN

CORNELIS BERNARDUS BUIJS (1808-1872)

Portret R. J. Schierbeek, olieverf op doek, 95.3 x 76.9 x 121.8 cm, schenking van de heer R.B. Schierbeek, 2015.0198

BERNARDUS BUENINCK (1864-1933)

Akerkhof bij avond, 1910-1920, olieverf op doek, 100 x 80 x 2.2 cm, aankoop, 2015.0003

HERMANNUS COLLENIUS (1650-1721)

Gezinsportret, 1690-1700, olieverf op doek, 117.5 x 130 cm, aankoop, 2015.0199

ALBARTA TEN OEVER (1772-1854)

Oversteekplaats in een rivier, 1806, olieverf op hout, 44.9 x 39.2 x 4.2 cm, aankoop, 2015.0252

BARTELE PEIZEL (1887-1974)

Portret van zuster A. Westerhof, ca. 1918, olieverf op doek, 45.5 x 35.5 x 54.5 cm, aankoop, 2015.0045

ONBEKENDE KUNSTENAAR

Portret van een onbekend lid van familie Hoen, 1770-1799, olieverf op metaal, 11.5 x 8.3 cm, aankoop, 2015.0091

Portret van Bernardus Franciscus Wilhelmus ter Schouw, 1847-1900, olieverf op doek, 100 x 88 cm, schenking van Woning Corporatie Lefier, 2015.0195

Portret van Wilhelmus Johannes ter Schouw, 1872-1900, olieverf op doek, 52.5 x 45 cm, schenking van Woningcorporatie Lefier, 2015.0196

TEKENINGEN, AQUARELLEN, GOUACHES EN PRENTEN

LAURENS ALMA TADEMA (1836-1912)

De kus (uit Album Amicorum Mesdag), 1881, aquarelverf op papier, 10.7 x 13.1 cm, inclusief originele lijst, aankoop gefinancierd uit het legaat van de heer en mevrouw de Marees van Swinderen-de Blocq van Scheltinga, 2015.0340

KLAAS BOUMA (1914-1944)

Portret Hessel Kornelis van Huizen, 1936, pastel, pastelskrijt, tekenstiften, papier, 40 x 30 x 56 cm, schenking van de heer Ger van Huizen, 2015.0013

ANTON KOSTER (1769-1840)

Stilleven met ham, 1824, pastel, pastelskrijt, papier, 58.5 x 44.5 x 87 cm, aankoop, 2015.0006

BEREND KUNST (1794-1881)

Portret van Kapitein Geert Albers, 1860, pastelskrijt, papier, 56.5 x 46.7 x 3.5 cm, schenking van mevrouw A.M. van Maanen-van Oosten, 2015.0246

Portret van Geessien Jans Schreuder, 1860, pastelskrijt, papier, 56.5 x 46.7 x 3.5 cm, schenking van mevrouw A.M. van Maanen-Van Oosten Slingeland, 2015.0247

HARMANUS LANGERVELD (1777-1881)

Portret van Dr. Wilhelmus Johannes ter Schouw, 18e eeuw, pastelskrijt, papier, 44.6 x 38.5 x 3 cm, schenking van Woning Corporatie Lefier, 2015.0191

Portret van Antoinetta Catharina de Hosson, 1801-1830, pastelskrijt, papier, 44.6 x 38.5 x 3 cm, schenking van Woning Corporatie Lefier, 2015.0192

ONBEKENDE KUNSTENAAR

Portret van Fredericus Johannes Franciscus Xaverius ter Schouw, 19e eeuw, krijt, papier, 73 x 62 cm, schenking van Woning Corporatie Lefier, 2015.0193

Portret van Clementia Clara Henrica van Sanen, 1836-1880, krijt, papier, 73 x 62 cm, schenking van Woning Corporatie Lefier, 2015.0194

Een haarwerk in lijst ter herinnering aan Clementia van Sanen, 19e eeuw, haarwerk, 57 x 49 cm, schenking van Woning Corporatie Lefier, 2015.0197

Portret van Albarta ten Oever, 1825, pastelskrijtjes, papier, 56.6 x 46.3 x 4 cm, aankoop, 2015.0253

ZILVER EN GOUD

WILLEM DE BOOSER (1690 - 1722)

Ovale dienschaal en spiegelmonogram IMS, 1706-1707, zilver, 48 x 38 x 2.5 cm, aankoop, 2015.0262

YPE STAAK BRUNING (1786-1870)

Tabakspot op voet met deksel van ds. W. C. van der Zwaag, 1846, zilver, 17 x 14 x 9.1 cm, aankoop, 2015.0092

Jan Altink (1885-1971)

DE IJSBREKERS, 1924 WAS/OLIEVERF OP CANVAS, 60,8 X 70,4 CM

AANGEKOCHT MET STEUN VAN DE BANKGIRO LOTERIJ

In 1924 schilderde Jan Altink een kleurrijk winters tafereel, waarin twee mannen een vaargeul ijsvrij maken: *De Ijsbrekers*. Zes jaar eerder was Altink een van de oprichters en de naambedenker van de Groninger Kunstkring De Ploeg. In de loop van de jaren twintig werd zijn werk onder invloed van De Ploeg-lid Jan Wiegers vooral expressionistisch; ook hij ging over op felle, ongemengde kleuren, grillige vormen en zijn bekende was/olieverftechniek. Waar *De Ijsbrekers* zich precies afspeelt, weten we nog niet. Bijzonder is dat we de schets, die bij het schilderij bewaard is gebleven, als schenking aan de aankoop konden toevoegen.

CORNELIS VAN DAM KOOIMAN (1783-1878)

Lepeldoos met inscriptie: ‘Geschenk der Herv. Gemeente van Zwaagwesteinde, aan haren geliefden Leeraar den wel eerw. zeer gel. heer W. C. v. d. Zwaag, nadat ZWE voor een beroeping naar Metslawier c.a. had bedankt, den 13 januarij 1839’, 1838, zilver, hout, 3.8 x 12.8 x 7.5 cm, aankoop, 2015.0099

HENRICUS HUBERT (1774-1817)

Twee kandelaren in de vorm van een Corintische zuil met losse vetvangers, 1786-1787, zilver, H: 30.5 cm, 875 gram, aankoop, 2015.0277.A-B

ARNE VAN HULSEN (1971)

Aardschokspeld, 2014, brochés, zilver, 33 x 21 mm, schenking van kunstenaar, 2015.0026

Aardschokspeld, 2014, brochés, zilver, 33 x 21 mm, schenking van kunstenaar, 2015.0027

AANWINSTEN: DE PLOEG & CONTEXT

SCHILDERIJEN

JAN ALTINK (1885-1971)

De IJsbrekers, 1924, was/olieverf op canvas, 60.8 x 70.4 x 2 cm, aankoop, 2015.0007

Portret Sibbele Ongering, 1921, olie­verf op canvas, 55.8 x 40.3 x 2 cm, schenking van de heer S. Ongering, 2015.0009

Zelfportret, n.t., 20e eeuw, olie­verf op canvas, 50 x 40.1 x 2 cm, schenking de heer S. Onge­ring, 2015.0010

Portret van Chris Ongering in jonge jaren, 1925, was/olie­verf op canvas, 57.7 x 47.5 x 2.2 cm, schenking van de heer S. Ongering, 2015.0011

JAN GERRIT JORDENS (1883-1962)

Kerkinterieur in St. Thomaso-Verona, 1958, watergedragen verf op linnen, 92.8 x 72.4 cm, bruikleen van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2015.0041

HENK MELGERS (1899-1973)

Boerenpaar, 1928, was/olie­verf op linnen, 115 x 110 cm, aankoop, 2015.0242

W. F. REINDERS (1881-1961)

Woonschepen, 1918, olie­verf op karton, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0064

Plas Geertsema bij Sassenheim, 20e eeuw, olie­verf op karton, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0065

Paterswoldsche meer, 20e eeuw, olie­verf op triplex, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0066

Schipborg, 1918, olie­verf op triplex, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0067

Z.t. (winterlandschap), 1918, olie­verf op triplex, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0068

Z.t., 20e eeuw, olie­verf op triplex, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0069

Z.t. (woonschepen), 20e eeuw, olie­verf op triplex, 19 x 31 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0070

Schipborg, 1920, olie­verf op triplex, 20 x 26.5 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0071

Z.t. (De Braak?), 1920, olie­verf op karton, 20 x 15 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0072

Z.t. (Paterswoldse meer?), 1920, olie­verf op karton, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0073

Z.t. (schepen), 20e eeuw, olie­verf op karton, 16 x 23 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0074

Z.t. (landschap), 20e eeuw, olie­verf op karton, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0075

Z.t. (winterlandschap met knotwilgen), 1920, olie­verf op karton, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0076

Schipborg, 1922, olie­verf op karton, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0077

Z.t. (landschap), 1920, olie­verf op karton, 15 x 20 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0078

Singelweg Groningen, 1920, olie­verf op triplex, 20 x 15 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0079

Stadsgezicht Groningen, 1917, olie­verf op hout, 44 x 34 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0261

Grunneger Mollenboon, 1996, brochés, zilver, 47 x 35 mm, schenking van kunstenaar, 2015.0028

Hanger Grunneger Mollenboon, 1996, zilver, linnen, 16 x 10 mm, schenking van kunstenaar, 2015.0029

ONBEKENDE VERVAARDIGER

Eetlepel met inscriptie: ‘1903 A.P.S.A.Z: 1928 algemeen, Provinciaal-Staats en Academisch Ziekenhuis’ en wapen en inscriptie van Rijks-universiteit en Groningen, Koninklijke Kempen en Begeer, 1928, zilver, L: 21cm, schenking van de heer H. P. van Ham, 2015.0317

ONBEKENDE VERVAARDIGER

JANNES DE VRIES (1901-1986)

Schaatsenrijders bij Utrecht, 1972, was/olie­verf op canvas, 73.2 x 72.9 x 3 cm, legaat van mevrouw J. G. G. Specht Grijp-Albronda, 2015.0254

Het Hoogeland, 1972, was/olie­verf op canvas, 74 x 94 x 4 cm, legaat van mevrouw J. G. G. Specht Grijp-Albronda, 2015.0255

HENDRIK NICOLAAS WERKMAN (1882-1945)

Zelfportret met hek, 1921-1923, olie­verf op canvas, 52.5 x 41 x 58 cm, schenking de heer Th. W. Niemeijer, 2015.0063

JAN WIEGERS (1893-1959)

Z.t. (portret van W.F. Reinders), 1920, olie­verf op linnen, 35 x 28 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0080

Portret van Eppo Reinders, 1918, olie­verf op marouflé, 32 x 22 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0087

JAN VAN DER ZEE (1898-1988)

Paterswoldse meer, 1932, olie­verf op canvas, 37.5 x 43.8 x 4.2 cm, schenking van de heer B. Visser, 2015.0256

TEKENINGEN, AQUARELLEN, GOUACHES

JAN ALTINK (1885-1971)

Schets voor ‘De IJsbrekers’ (2015.0007), 1924, potlood op papier, 16.6 x 20.8 cm, schenking van de heer S. Ongering, 2015.0008

Ontwerpschets voor reclameposter Dallinga’s speculaas, 1920-1929, potlood, aquarelverf op papier, 24 x 20 cm, schenking van de heer S. Ongering, 2015.0012

JOHAN DIJKSTRA (1896-1978)

Anda Kerkhoven, 1930-1945, Oost-indische inkt, krijt op papier, 55 x 33 cm, schenking van Stichting Johan Dijkstra, 2015.0241

JAN GERRIT JORDENS (1883-1962)

Stadsgezicht, 1950, aquarelverf op papier, 27.5 x 35 cm, schenking van mevrouw F. Edelman, 2015.0203

HENDRIK NICOLAAS WERKMAN (1882-1945)

Boerderij aan het Hoornse Diep, 1922-1923, potlood op papier, 27.9 x 15 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0268

Ontwerptekening voor een kussenovertrek, 20e eeuw, potlood op papier, 46.7 x 39 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0272

JAN WIEGERS (1893-1959)

Portret van Simon Steenmeijer, 20e eeuw, potlood op papier, 21.5 x 17.5 cm, schenking (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0273

GRAFIEK

JAN ALTINK (1885-1971)

Z.t. (landschap), 1925-1930, ets, 39 x 31 cm, schenking van mevrouw en de heer J. W. van Heugten, 2015.0260

JAN ALTINK (1885-1971) / HENDRIK NICOLAAS WERKMAN (1882-1945)

Geboortekaartje Elizabeth Nas (G-188), druksel, 10.2 x 14.5 cm, aankoop, 2015.0059

BEN JOOSTEN (1931-2013)

‘Naar de letter’ ‘Geliefde C’, 2012, druksel, 75.8 x 56.5 cm, schenking van mevrouw E. Joosten-Eerdmans, 2015.0093

Hoge I, 2012, druksel, 75.9 x 56.5 cm, schenking van mevrouw E. Joosten-Eerdmans, 2015.0094

‘Naar de letter’ ‘q in residence’, 2012, druksel, 75.8 x 56.1 cm, schenking van mevrouw E. Joosten-Eerdmans, 2015.0095

‘Naar de letter’ ‘Why?’, 2012, druksel, 75.6 x 56.1 cm, schenking van mevrouw E. Joosten-Eerdmans, 2015.0096

‘Naar de letter’ ‘Rustende D’, 2012, druksel, 75.8 x 56.4 cm, schenking van mevrouw E. Joosten-Eerdmans, 2015.0097

‘Naar de letter’ ‘Wisselwerking’, 2012, druksel, 76 x 56 cm, schenking van mevrouw E. Joosten-Eerdmans, 2015.0098

HUUG PLEYSIER (1944-2000)

Z.t. (8-serie), 1975-1977, ets, 65.8 x 50.8 cm, schenking van de heer C. Wildevuur, 2015.0202.A-K

Tandeloos, 1985-1986, 41 etsen als boek gebonden met twee etsplaten als kaft, zink, inkt op papier, schenking van de heer Charles Wildevuur (permanent tentoongesteld in grafisch museum GRID), 2015.0263

ONBEKENDE KUNSTENAAR

Mannenkop (Werkman?), na 1945, druksel, 22.5 x 20.4 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0274

Mannenkop (Werkman?), na 1945, druksel, 22.5 x 20.4 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0275

W. F. REINDERS (1881-1961)

Negentien etsplaten, ca. 1920, zink, di­verse afmetingen, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0081.A-S

Z.t. (bomen), ca. 1920, ets, 13 x 18 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0082

Z.t. (bomen bij water), ca. 1920, ets, 8.5 x 12.5 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0083

Z.t. (boomstammen), ca. 1920, ets, 14 x 22 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0084

Z.t. (knotwilgen), ca. 1920, ets, 29.5 x 20.5 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0088.A

Z.t. (knotwilgen), ca. 1920, etsplaat, zink, 24.5 x 15.5 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0088.B

Z.t. (vogel), ca. 1920, ets, 21.5 x 27.5 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0089.A

Z.t. (vogel), ca. 1920, etsplaat, zink, 9.5 x 9 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0089.B

WILLEM SANDBERG (1897-1984)

Koppermaandagprint 1977, lithografie, 48 x 34 cm, schenking van de heer R. Knoop, 2015.0200

HENDRIK NICOLAAS WERKMAN (1882-1945)

Muzikale Impressie (D 206), 1941, druksel, 64.8 x 49.8 cm, schenking van de heer J. F. Liefting, 2015.0244

Briefpapier ‘Hot Printing’, 1936, druksel, 27.8 x 22 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0266

Reizang van burgers terugkeerend uit de ballingschap, 1944, druksel, 21.3 x 15.4 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0267

Catalogus Lustrumtentoonstelling De Ploeg in Pictura, 1938 (G-213), 1938, druksel, 24.5 x 17.4 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0269

Reizang van burgers terugkeerend uit de ballingschap, 1944, druksel, 21.3 x 15.4 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0270

JAN WIEGERS (1893-1959)

Z.t. (Der A-kerk Groningen), ca. 1921, ets, 33 x 25 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0085

Z.t., ca. 1920, liinosnede, 31 x 22.5 cm, schenking van de heer W. Reinders, 2015.0086

JAN VAN DER ZEE (1898-1988)

Z.t. (Emmaüsgangers), 1948-1952, houtsne­de, 23.7 x 22.4 cm, schenking van de heer B. Visser, 2015.0257

Z.t., 1975, hoogdruk, 25 x 21 cm, schenking van de heer B. Visser, 2015.0258

GEBRUIKSDRUKWERK

JAN ALTINK (1885-1971) / HENDRIK NICOLAAS WERKMAN (1882-1945)

Ex-libris (‘Ut ‘e librije fen’) Dr. W.L. Brandsma, 1929-1939, grafische vormgeving, 9.5 x 7.8 cm, schenking van (ontbonden) Stichting H. N. Werkman, 2015.0271

PETER DE KAN (1957)

Z.t. (zes affiches voor Werkman opera ‘Ontstaan in grote nood’), 1994, grafische vormgeving, 117 x 83 cm, schenking van de kunstenaar, 2015.0062

DE TYPOGRAFENTAFEL

Boek Werkman – Teksten, 2015, grafische vormgeving, 24.6 x 22.2 x 3 cm, schenking van De Typografentafel, 2015.0249

BEELDHOUWERKEN

RENÉ DE BOER (1945)

Werkmanpoort, 2000, schaalmodel, zink, lakverf, graniet, H: 40 cm, schenking van de kunstenaar, 2015.0060

Werkmanpoort, 2000, schaalmodel, zink, gips, karton, H: 40 cm, schenking van de kunstenaar, 2015.0061

SEBASTIAAN ARIËN GALIS (1890-1981)

Jan Fabritius, 1946, reliëf, kalksteen, 84.8 x 23.5 x 10.3 cm, aankoop, 2015.0243

KUNSTNIJVERHEID

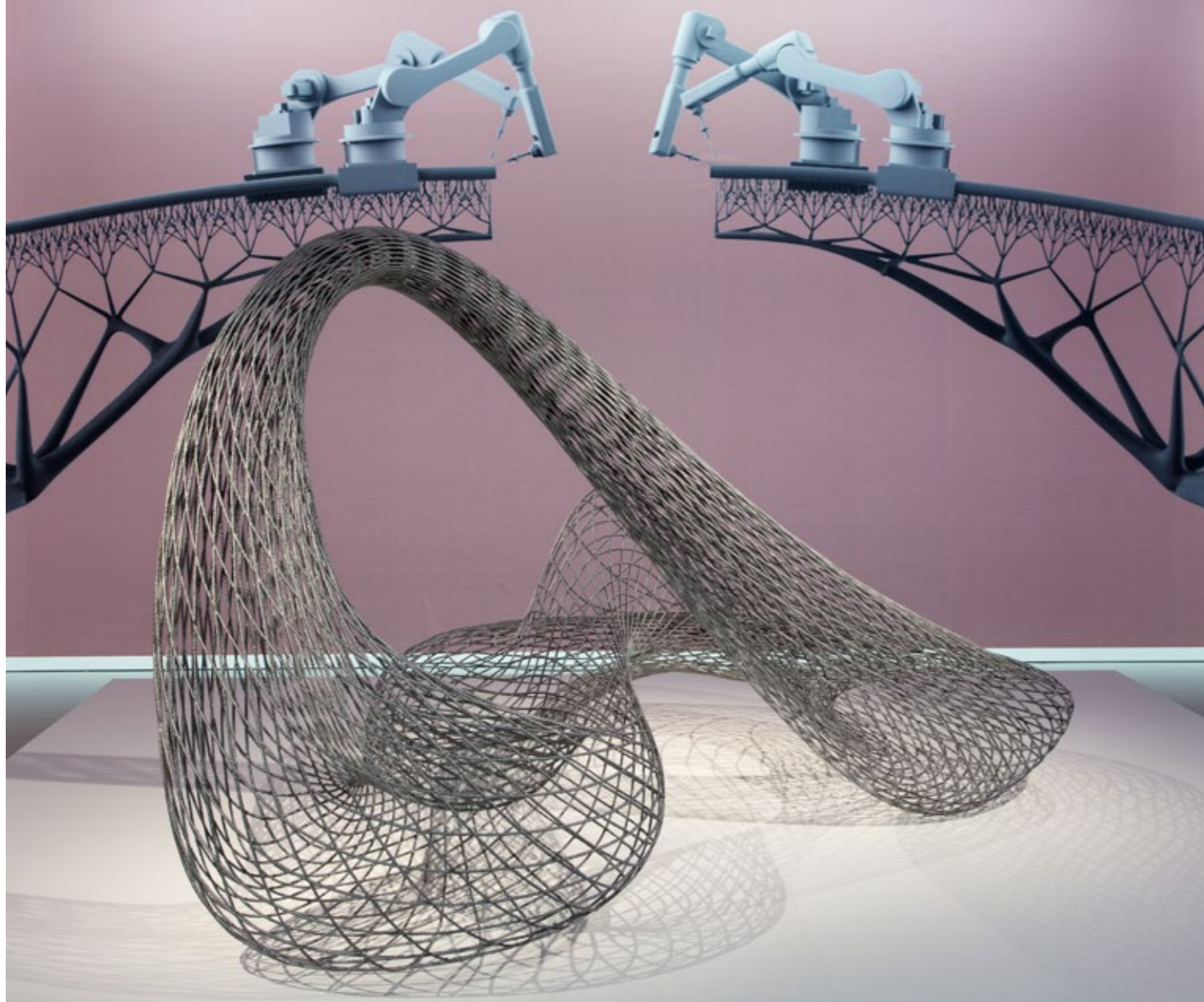
JAN VAN DER BAAN (1912-1990)

Glas-in-lood raam Groningsche Bank voor Handel en Nijverheid 1908-1948, ca. 1932-1950, glas, lood, 76.2 x 166.2 cm, aankoop, 2015.0190

MIXED MEDIA

JANNES DE VRIES (1901-1986)

Schets voor de kansel van kerk te Ulrum, 1933, fotopapier, inkt, paneel, 49.5 x 37.1 x 43.6 cm, schenking van erven de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0044

Joris Laarman (1979)

GRONINGER DRAGON, 2015 ROESTVRIJ STAAL MET MX3D GEPRINT

AANGEKOCHT MET STEUN VAN DE BANKGIRO LOTERIJ

Deze sculptuur maakte Laarman speciaal voor het Groninger Museum en is het resultaat van experimenten met MX3D-technologie. Een nieuwe techniek, waarbij hij met behulp van speciale software parametric modeling een nieuwe vormtaal ontwikkelde. Om een zelfdragend, maar niet al te massief object te creëren, werkte hij een soort netstructuur van elkaar 'snijdende' lijnen uit.

AANWINSTEN: HEDENDAAGSE KUNST, MODE & DESIGN

ARCHITECTUUR

GIORGIO GRASSI (1935)

Maquette van de Openbare Bibliotheek met een ontwerp voor aanbouw van appartementen, oorspronkelijk gepland op huidige locatie van het Groninger Museum, 20e eeuw, kunststof, 120 x 95 x 27 cm, schenking van de heer C. en mevrouw S. Kalfsbeek, 2015.0284

ALESSANDRO MENDINI (1931)

Maquette van het Groninger Museum, 1989, mdf, lakverf, kunststof, 14,6 x 30,4 x 13,7 cm, schenking van de heer S. Pieters, 2015.0259

BEELDHOUWERKEN

MAARTJE KORSTANJE (1982)

Zonder titel, 2008, installatie, hout, karton, polyvinyllijm, textiel, polyurethaanschuim, 350 x 500 x 280 cm, aankoop met steun van het Mondriaanfonds, 2015.0341

COLLAGES

THEO VAN BAAREN (1912-1989)

Le Jardin des Délices, 1988, collage, 29,7 x 21 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0100

Terebraria ocellata, 1985, collage, 14 x 19,7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0101

De Nachtmerrrie van de Beeldhouwer, 1987, collage, 25 x 23,4 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0102

Grossstadtnacht, 1984, collage, 22,3 x 24,7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0103

De identiteitscrisis, 1987, collage, 26,3 x 22,3 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0104

De wachters van het meer, 1984, collage, 22,2 x 25,3 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0105

Moeder en dochter, 1986, collage, 25 x 19 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0106

Het loon van de zonde, 1986, collage, 19,5 x 22,9 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0107

Amsterdam Promotion, 1987, collage, 30 x 12 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0108

De entree van het bordeel, 1988, collage, 33,5 x 25,8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0109

Wel te Rusten, 1987, collage, 10,4 x 12,1 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0110

Eva en de slang, 1985, collage, 13,8 x 13,8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0111

Een echte macho, 1985, collage, 25 x 16,5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0112

Lyrische abstractie, 1988, collage, 21 x 17,3 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0113

Compositie, 1988, collage, 29,6 x 21 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0114

Zij is op het verkeerde pad, 1988, collage, 21,2 x 26,2 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0115

De schorpioenvlinder, 1987, collage, 18,1 x 19,1 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0116

Dag buurvrouw, 1986, collage, 25 x 18,4 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0117

Nocturne, 1988, collage, 27,1 x 22,9 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0118

Teken 2, 1987, collage, 27 x 22,5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0119

Snuiten met snor, 1988, collage, 19,9 x 18,7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0120

Tenebreria lucifugiens, 1985, collage, 22 x 17,6 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0121

Help!, 1986, collage, 25,2 x 21,3 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0122

Tweeling, 1988, collage, 23 x 20 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0123

Een triomf van het moderne vervoer, 1988, collage, 25 x 19,6 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0124

De criticus, 1988, collage, 15 x 25,2 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0125

De slacht, 1988, collage, 23 x 18,5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0126

Rosa mystificans, 1988, collage, 22,2 x 16,8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0127

Démasqué van een Oernevel, 1987, collage, 19,8 x 17 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0128

Compositie, 1988, collage, 21 x 10,5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0129

Macho mode, 1987, collage, 24,9 x 21,1 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0130

De Muze van het Moeras, 1988, collage, 19,9 x 16,8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0131

De Geboorte van Venus, 1988, collage, 19,4 x 22 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0132

Vindt U mij niet erg origineel?, 1985, collage, 24,9 x 17,8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0133

Bonne Nuit!, 1988, collage, 20 x 21,8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0134

Tempelruïne met restanten van godin, 1985, collage, 24,8 x 20,8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0135

De Poort van de Hel, 1987, collage, 12,2 x 24,8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0136

Het andere gezicht van de nacht, 1985, collage, 20,3 x 17,7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0137

Mutant 2, 1984, collage, 25,4 x 18 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0138

Compositie: Jacht, 1983, collage, 24,7 x 21 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0139

De engel met de trompet, 1983, collage, 15 x 24,9 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0140

Geest die speelt dat hij een vliegtuig is, 1976, collage, 20,2 x 15,4 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0141

De wijkeners, 1987, collage, 25 x 20 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0142

Rups en vlinder, van de Tenebraria Terrificans, 1985, collage, 25,3 x 17 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0143

De diepte van de nacht is niet te peilen, 1985, collage, 22,4 x 23,4 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0144

Het geheim van de roos, 1987, collage, 20.5 x 17.5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0145

Iemand die ik niet graag zou tegenkomen, 1988, collage, 29.7 x 22.7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0146

In het voorjaar loopt het dorre hout weer uit, 1988, collage, 28 x 24 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0147

Landelijke rust, 1986, collage, 24.3 x 18.8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0148

Hallo! U verliest wat!, 1987, collage, 24 x 18.8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0149

De macht van de vrouw, 1988, collage, 25.5 x 25 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0150

Eindelijk weduwe!, 1988, collage, 29.6 x 21 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0151

De kaars, 1985, collage, 24.2 x 16.4 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0152

Smakelijk eten, meneer Kreeft, 1987, collage, 25 x 29.7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0153

Bejaardenhuis voor spionnen, 1988, collage, 18.2 x 18 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0154

Veroveraar en buit, 1988, collage, 33.2 x 25 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0155

De vrouw van de dominee op weg naar de heksensabbath, 1987, collage, 24.8 x 25 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0156

De komiek, 1986, collage, 19.6 x 13.8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0157

Er is bezoek voor u, 1986, collage, 25.1 x 20 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0158

Pas op!, 1985, collage, 24.6 x 18.8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0159

De Tempel van de Avondwind, 1985, collage, 23.2 x 25.6 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0160

Wintermoetheid en lenteboden, 1987, collage, 25.2 x 21.8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0161

Kleine geest met groot liefdesverdriet, 1976, collage, 20.3 x 20.8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0162

Een engel van de geheime politie, 1983, collage, 25 x 20.4 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0163

The Spiritual in Art, 1987, collage, 29.7 x 21 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0164

Wapendier, 1987, collage, 20.3 x 24.8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0165

Compositie, 1985, collage, 25 x 21 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0166

Mutant 4, 1984, collage, 25 x 20 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0167

Penisnijd, 1986, collage, 21.4 x 30.5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0168

Heimwee, 1986, collage, 22.2 x 24.6 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0169

Influistering van de boze en waarschuwende hand, 1986, collage, 23.9 x 18.6 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0170

Ik, mijn hond en mijn man, 1987, collage, 29 x 22.6 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0171

Rouw: liturgische kleur paars, 1988, collage, 28 x 24.7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0172

Ik ben die ik ben. Ik kan het ook niet helpen!, 1987, collage, 21 x 18.5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0173

Our Lady of the Races, 1987, collage, 24.8 x 20 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0174

De Paus komt!!, 1987, collage, 27.4 x 20 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0175

Smakelijk eten!, 1985, collage, 22 x 27.5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0176

Oh wat zalig dat u toch nog gekomen bent!, 1986, collage, 23.7 x 16.1 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0177

U mag haar niet voeren!, 1984, collage, 25.3 x 20.8 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0178

Terwijl Adam bezorgd toekijkt, laat Eva de slang uit, 1986, collage, 29.5 x 21 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0179

Excelsior, 1985, collage, 24.8 x 20.5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0180

Die Neue Frau, 1988, collage, 32.2 x 25.1 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0181

Verlaten gracht bij avond, 1987, collage, 23.1 x 21.5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0182

Maskerade, 1988, collage, 42.3 x 25.3 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0183

Herfstbestemming, 1987, collage, 35.7 x 25.5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0184

Winter, 1987, collage, 15.8 x 19.5 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0185

Alleen voor volwassenen, 1985, collage, 25.1 x 22.7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0186

Nee!, 1987, collage, 29.7 x 25.1 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0187

Zijn oog is groter dan zijn maag, 1988, collage, 23 x 21.2 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0188

Z.t., 20e eeuw, aquarel, 10.5 x 14.7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0189.A

Z.t., 20e eeuw, aquarel, 10.5 x 14.7 cm, schenking van de erven van de heer en mevrouw Drijvers-Schutte, 2015.0189.B

DESIGN

ALESSANDRO MENDINI (1931)

Primavera, vaas ontworpen in opdracht van Cor Unum Contemporary Ceramics, 2014, keramiek, 50 x 39 x 20 cm, aankoop, 2015.0043

Kandissi Sofa, 1980 (ontwerp uit 1978), Studio Alchimia, meubilair, gelakt hout, vinyl, Faux-Aubusson bekleding, 122 x 193 x 75 cm, aankoop met steun van de Vereniging van Vrienden van het Groninger Museum, 2015.0344

JORIS LAARMAN (1979)

Groninger Dragon, 2015, sculptuur, MX3D print techniek, roestvrij staal, 162 x 315 x 224 cm, aankoop met steun van het Mondriaanfonds en de BankGiro Loterij, 2015.0342

Reinventing Functionality, Ivy, 2015 (oorspronkelijk uit 2004), klimonderdelen, polybeton, diverse afmetingen, aankoop met steun van de BankGiro Loterij, 2015.0343

GRAFISCHE VORMGEVING

ARJO PASCHIER (1953)

Oeuvrecatalogus “Het doet zich voor... rest de stilte”, Philip Elchers uitgeverij, 2015, drukwerk, 22.4 x 22.4 cm, schenking van kunstenaar, 2015.0250.B

Z.t. (Het doet zich voor... rest de stilte), Philip Elchers uitgeverij, 2015, drukwerk, 18 x 18 cm, schenking van kunstenaar, 2015.0250.A

MODEVORMGEVING

IRIS VAN HERPEN (1984)

Jurk uit de collectie Micro, Cathedral dress, 2011-2012, 3D-print, polyamide met art copper coating, confectiemaat 34, aankoop met steun van het Mondriaanfonds, 2015.0201

SCHILDERIJEN

GIANNI DESSI (1955)

Senza titolo, 1981, olieverf, eitempera op canvas, 198.5 x 198.5 cm, schenking van de heer J. van Adrichem en de heer M. van Nieuwenhuyzen, 2015.0004

Maartje Korstanje (1982)

ZONDER TITEL, 2008
HOUT, KARTON, BEHANGPLAKSEL, HOUTLIJM, TEXTIEL
EN PU-SCHUIM

AANGEKOCHT MET STEUN VAN DE BANKGIRO LOTERIJ
EN HET MONDRIAANFONDS

Maartje Korstanje maakt grillige sculpturen, vaak met karton, aangevuld met diverse materialen. Ze is bekend van haar grote, ruimtevullende beelden, die met hun organische vormen doen denken aan boomwortels, insecten of karkassen. Dubbelzinnigheid en bezieling zijn belangrijke elementen in haar werk, altijd het grensgebied opzoekende: waar schoonheid een gruwelijk randje krijgt en de twijfel opspeelt. In dit grote werk toont Korstanje de aantrekkingskracht van het afstotelijke. De scherpe, puntige vormen van het kartonnen gevaarte contrasteren met ronde, zachte, felrode textiele vormen. Het werk lijkt de bezoeker naar zich toe te lokken.

PUBLICATIES, LEZINGEN EN ANDERE EXTERNE ACTIVITEITEN

ANDREAS BLÜHM

PUBLICATIES

The myth of the electric guitar: A selection from the electric guitar collection of Luc Henzig. - [s.p.]: ill.

[eindred. Met M. Eriks en R. Schenk]. - Groninger Museum: jaarverslag 2014. - 65 p.: ill.

Georg Baselitz: Holzschnitte. - Bad Oeynhausen: Kunst- und Kulturforum Herz- und Diabeteszentrum NRW Kunst- und Kulturforum Herz- und Diabeteszentrum NRW, 2015 39 p.: ill.

Volker Hildebrandt: Ars Pro Toto. - Bad Oeynhausen: Kunst- und Kulturforum Herz- und Diabeteszentrum NRW Kunst- und Kulturforum Herz- und Diabeteszentrum NRW, 2015 47 p.: ill.

David Bowie is making himself at home. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 2, p. 8-9.

Op bezoek bij Ad Visser. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 2, p. 18-21

[Voorw.]. - David Bowie is het onderwerp. = Londen; Amsterdam: Victoria & Albert Museum: Xander, 2015. - 320 p.: ill.

LEZINGEN EN TOESPRAKEN

Opening tentoonstelling 'Blik naar binnen', Kunstlievend Genootschap Pictura, Groningen, 1 maart.

Opening tentoonstelling 'Otto Eerelman', Museum Nienoord, Leek, 24 april.

Opening tentoonstelling n.a.v. de Hafengeburtstag Hamburg, Levantehaus, Hamburg, 7 mei.

Deelname symposium 'Nederlandse kunst in de wereld', DutchCulture, Compagnietheater Amsterdam, 2 juni.

Ledenvergadering Vereniging Rembrandt, Der Aa-Kerk, Groningen, 13 juni.

Lezing 'Erfgoed aan Tafel', Erfgoedpartners Groningen, Doopgezinde Kerk, Groningen, 26 juni.

Lezing Symposium 'Liefde voor de Kunst: beleving en presentatie', afscheid Bernhard Ridderbos, Groninger Museum, 4 september.

Deelname paneldiscussie '10 Jahre Kunst-Bewusst', Fritz-Thyssen-Stiftung, Keulen, 17 september.

Deelname paneldiscussie '25 jaar Tschumi paviljoen', Groninger Forum, 26 september.

Deelname paneldiscussie 'Neue Kontakte Nederland-Duitsland', Provinciehuis, Groningen, 29 oktober.

Les n.a.v. de Duitse eenwording, Gomarus-College, Groningen, 13 november.

Opening 'Niederländische Moderne' (Collectie Veendorp), Museum Behnhaus Drägerhaus, Lübeck, 20 november.

Lezing Wunderline bijeenkomst, Oude Remise, Bad Nieuweschans, 3 december.

EXTERNE ACTIVITEITEN

Bijz. Hoogleraar Kunstgeschiedenis, Museum en Maatschappij, Rijksuniversiteit Groningen.

Gastconservator Kunstforum Herz- und Diabeteszentrum Nordrhein-Westfalen.

Lid Advisory Board Fondazione Palazzo Strozzi, Florence.

Lid Bestuur Horst Gerson Lezing, Rijksuniversiteit Groningen.

Lid Comité van Aanbeveling Stichting Herstel Erfgoed De Marne.

Lid Jury Wessel Gansfortprijs 2015.

Lid Portretcommissie Rijksuniversiteit Groningen.

Ambassadeur Wunderline.

MARIËTTA JANSEN

PUBLICATIES

[red. met Doeke Sijens]. - Hendrik Nicolaas werkman, kunst is overal (Ploeg Jaarboek 13). - 116 p.: ill.

[red. met Anneke de Vries, Jikke van der Spek, Doeke Sijens]. - H.N. Werkman 1882 - 1945, leven & werk. - 254 p.: ill. - 2e dr.

[red. met Anneke de Vries, Jikke van der Spek, Doeke Sijens]. - H.N. Werkman 1882 - 1945, Leben & Werk. - 253 p.: ill.

LEZINGEN

Lezing: 'Over portretten gesproken' ter gelegenheid van de jaarlijkse hoogleraarportet-aanbieding aan de Rijksuniversiteit Groningen, 25 maart.

Dankwoord uitgesproken ter gelegenheid van de schenking van het boek Werkman-teksten (De Typografentafel i.s.m. Grafisch Centrum Groningen), 9 mei.

Inleiding op De Ploeg en de tentoonstelling *H.N. Werkman - Leven & Werk* voor de Vrienden van het Mauritshuis, 14 mei.

Interview met Barbara Stok ter gelegenheid van de uitgave: *De Omslag - H. N. Werkman wordt kunstenaar*, 26 juni.

Inleiding op De Ploeg t.g.v. ontvangst van de leden van de Vereniging Rembrandt, 13 juni.

Gastcollege over De Ploeg, *H.N. Werkman - Leven & Werk* en Huug Pleysier, voor de Klassieke Academie, 11 september.

EXTERNE ACTIVITEITEN

Lid van het Thomassen a Teussink Kunstgenootschap UMCG.

Redactielid Ploeg Jaarboek.

EGGE KNOL

ARTIKELEN

[met J. Ekhart]. Bouwkeramiek in Groningen, Mertens bijvoorbeeld. - In: Stad & Lande; jrg. 24 nr. 4, p. 3-4.

Nogmaals het bakken op de Boschplaat. - In: De Kaap Nieuwsbrief van de Stichting Vrienden van Rottumeroog en Rottumerplaat; December 2015, p. 2-3.

Achter de goudschat van Feerwerd. In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 2, p. 80-81.

[met A. Buursma]. Scherven op de stranden van de oostelijke Waddeneilanden. In: Westerheem; jrg. 65 nr. 5, p. 242-249.

Meer Müller in Groningen. - In: Stad & Lande; jrg. 24 nr. 3, p. 14-16.

Een Delfts student in Hoogebeintum 1905. - In: Van Wierden en Terpen. Nieuwsbrief Vereniging voor Terpenonderzoek; nr. 20, p. 15-19.

[met J.C. van der Wis, T. Smedes & H. van Gangelen]. Een Keulse pot met geld. Muntvondst Sappemeer 2001. - In: De Beeldenaar; jrg. 39 nr. 4, p. 149-152.

[met J.C. van der Wis]. Een Keulse pot met geld. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 1, p. 38-39.

[met P.C. Vos]. Holocene landscape reconstruction of the Wadden Sea area between Marsdiep and Weser. - In: Netherlands Journal of Geosciences vol. 94, nr 2, p. 157-183. Ook verschenen als Vos, P.C. & E. Knol, 2015: Holocene landscape reconstruction of the Wadden Sea area between Marsdiep and Weser. Explanation of the coastal evolution and visualisation of the landscape development of the northern Netherlands and Niedersachsen in five palaeogeographical maps from 500 BC to present. In P.C. Vos Origin of the Dutch Coastal Landscape. Long-term landscape evolution of the Netherlands during the Holocene, described and visualized in national, regional and local palaeogeographical map series. [Dissertatie Rijksuniversiteit Utrecht], Groningen, p. 202-229.

Klein maritiem erfgoed sterkt identiteit Waddenzee. - In: De Vuurboet uitgave van de Nederlandse Vuurtoeren Vereniging; jrg. 24 nr. 1, p. 14-15.

Voor Groningen verworven in 2014. - Stad & Lande; jrg. 24 nr. 1, p. 3-8.

Paard op reis. - In: Fryslân; jrg. 21 nr. 1, p. 10-11.

Anno Smith overal te zien. In: Groninger Museum magazine 28(2), 66-69.

[met K. Essink & P. Esselink]. In: In de Dollard - oud veen en nieuwe kwelder? Mededeling Verdrongen Geschiedenis ; nr. 2014-03, p. 1-4.

Early medieval funerary practice in the northern Netherlands. Merovingian Mortuary studies in an interdisciplinary perspective 22-23-24 April 2015. Facility of Archaeology. Leiden. Niet gepagineerd, abusievelijk in het Nederlands verschenen.

Knol, E., 2015: Wierdenarcheoloog Jaap Boersma overleden. www.terpenonderzoek.nl/terpennieuws

Strandgoed van plastic (boekbespreking Jennifer Timrott, 2015, Strandgut aus Plastik). -In: Het Zeepaard; jrg. 75, nr. 6, p. 20-21.

Fries goud te boek gesteld. - In: De Vrije Fries; nr. 95, p. 160-168.

Recensie Hein Bekenkamp (red.) Wachtwoord Vindicat. Stad & Lande; jrg. 24 nr. 4, p. 20-22.

Redders te boek 52 Sir William Hillary 1770-1847. - Reddingslijn uitgave van de Vereniging van Vrienden van het Nationaal Reddingmuseum 'Dorus Rijkers', jrg. 28 nr. 90, p. 7.

LEZINGEN

AWN Noord, DPV, VTO & AWFA, Noordelijk Archeologisch Depot, Nuis: Vroegmiddeleeuws grafituueel in Noord-Nederland, 14 februari.

Coöperatie Boekhandel Boomker Haren: Zilver in Groningen, 31 maart.

Rijksuniversiteit Groningen, Centrum voor Landschapsgeschiedenis, cursus Cultuurlandschappen van Noord-Nederland 2015: Verdrongen verleden van de Waddenzee, 17 april.

Stichting Vrienden Rottumeroog en Rottumerplaat, Warfum: De Rottum-kamer in Warfum, 18 april.

Symposium Merovingian mortuary studies in an interdisciplinary perspective, Leiden: Early medieval burial practices in the Northern Netherlands, 24 april.

Historische Kring Amasius, Delfzijl: Meer dan twee millennia bewoning langs de Eems, 28 april.

22 mei 2015 St. Annen, Dorpshuis, 675 jaar Sint Annen, Kloosters in Groningen.

Poplart Theatre, Thesinge: Kloosters in Groningen, in zonderheid Germania in Thesinge, 4 juni.

Marschenratskolloquium 2014 "Aktuelle Forschungen an Gräberfeldern des 1. Jahrtausends n. Chr.", Wilhelmshaven: Das friesische Gräberfeld Hoogebeintum, Höcker, Baumsargen, Brandgräber, Hunden und vieles mehr (450-725 AD), 11 juni.

Vereniging voor Terpenonderzoek, Hoogebeintum: Het vroegmiddeleeuwse grafveld van Hoogenbeintum, 13 juni.

Team Dollard Stichting Het Groninger Landschap, Reiderhoeve: Wonen op de Punt van Reide, 22 juni.

Rijksuniversiteit Groningen Summer School Things that matter 2: Dutch University Student Dress some Examples, 23 juni.

Informatieavond open monumentendag Zuidhorn, Aduard: Ambachtlieden aan het werk voor Clant van Hanckema, 10 september.

Poplart Theatre, Thesinge: Kloosters in Groningen, in zonderheid Germania in Thesinge, 18 september.

Groninger Archieven, Dag van de Groninger Geschiedenis, Groningen: Muskegon, een Noord-Groninger enclave in Michigan (VS), 10 oktober.

Groninger Archieven, Dag van de Groninger Geschiedenis, Groningen: Presentaties: Detectives van het verleden zoeken in Amerika (Muskegon), 10 oktober.

Crematorium, Groningen: Uitvaart Gartje Leemhuis, Lieve familie Leemhuis, 23 oktober.

Historische Vereniging gemeente Bedum, Onderendam: Een rijk leven op Groninger wierden in een onbedijkt land, 17 november.

Groninger Landschap, Middelstum: Ewsum in donkere en in vrolijke tijden, 19 november.

Historische Kring Zuidhorn, Zuidhorn: Groninger zilver, 19 november.

EXTERNE ACTIVITEITEN

Mitglied des Koordinierenden Ausschusses der Internationale Arbeitsgemeinschaft für Sachsenforschung.

Voorzitter Vereniging voor Terpenonderzoek.

Voorzitter Ondernemingsraad Groninger Museum.

Lid redactie Stad en Lande.

Lid bestuur Stichting Het verleden van Groningen.

Lid Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde.

Lid Pro Excolendo Jure Patrio.

Lid van CODART international Council for Curators of Dutch and Flemish Art.

Lid werkgroep Dag van de Groninger geschiedenis.

Lid coördinatiegroep Verdrongen geschiedenis.

Lid Werkgroep werkgroep volle-, late- en postmiddeleeuwse archeologie & landschapsgeschiedenis.

Erelid RKSv Albertus Magnus, Groningen.

STEVEN KOLSTEREN

PUBLICATIES

Paul Robeson en Hendrik Werkman: zingen, verzet en vrijheid. - In: MZZL! ; nr 6, p. 16-17.

Als een kind: weg met de regels.- In: MZZL!; nr. 7, p. 12-13.

Organisch. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28, nr. 1, p. 54 - 55.

Will you follow? Sascha Elisah. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 1, p. 66 - 67.

Hayon's speelse jungle - Jaime Hayon, Uitbreiding Info Center. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 2, p. 58 - 63.

Under cover. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 2, p. 64 - 65.

GM Insiders present: Sounds of the Groninger Museum. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 2, p. 70 - 71.

[eindred. met Maartje Landsman]. - Leerlingen Werkman, in de geest - naar de letter. - map met 5 vouwbladen. (i.s.m. Academie Minerva).

LEZINGEN

Klassieke Academie: Film, kunst en klassieke oudheid, 17 april.

Dag van Geschiedenis: Tussen droom en daad, 10 oktober.

MUZIEK CD'S

Music for the Groninger Museum [CD]. - ltd ed. of 99.

Crossroads - Music for the Groninger Museum [CD]. - ltd ed. of 99.

EXTERNE ACTIVITEITEN

Lid van Werkveld Adviesraad Docentenopleiding Academie Minerva.

Lid redactie Cultuurmenu Groningen.

SUZANNE RUS

EXTERNE ACTIVITEITEN

Lid redactie wetenschappelijk jaarboek De Vrije Fries (wordt uitgegeven door Het Fries Genootschap in samenwerking met de Fryske Akademy)

Lid van CODART International Council for Curators of Dutch and Flemish Art

RUUD SCHENK

PUBLICATIES

[met A. Blühm en M. Eriks]. - Groninger Museum: jaarverslag 2014. - 65 p.: ill.

EXTERNE ACTIVITEITEN

Juryvoorzitter Gerrit Bennerprijs, Provincie Friesland

MARK WILSON**PUBLICATIES**

[met Song Dong, Sue-an van der Zijpp]. - Song Dong. - Düsseldorf; Groningen; Ostfildern: Groninger Museum: Hatje Cantz: Kunsthalle Düsseldorf, 2015. - 205 p.: ill.

[Voorw.. met Sue-an van der Zijpp]. - Iris van Herpen: Transforming Fashion. - Atlanta, GA; Groningen: Groninger Museum: High Museum of Art, 2015. - [s.p.]: ill.

SUE-AN VAN DER ZIJPP**PUBLICATIES**

[met Song Dong, Mark Wilson]. - Song Dong. - Düsseldorf; Groningen; Ostfildern: Groninger Museum: Hatje Cantz: Kunsthalle Düsseldorf, 2015. - 205 p.: ill.

[forew. Met Mark Wilson]. - Iris van Herpen: Transforming Fashion. - Atlanta, GA ; Groningen: Groninger Museum: High Museum of Art, 2015. - [s.p.]: ill.

Waste not: Een familiegeschiedenis. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 1, p. 50-53

Iris on tour. - In: Groninger Museummagazine; Jrg. 28 nr. 2, p. 76-79

UITGAVEN

PUBLICATIES

The myth of the electric guitar: A selection from the electric guitar collection of Luc Henzig. Andreas Blühm, Oliver Jordan [s.p.]: ill. ISBN 978-90-71691-75-1

Toelichtende beschrijving van de verzameling Chinees en Japans porselein, Chinees en Europees rood steengoed en aardewerk, aanwezig in het Gronings Museum Minke A. de Visser; inleiding Denise A. Campbell. 176 p.: 61 afb.

Song Dong. Song Dong, Mark Wilson, Sue-an van der Zijpp. 205 p.: ill. ISBN 978-3-7757-4063-0

Iris van Herpen: Transforming Fashion Sarah Schleuning; voorwoord Mark Wilson, Sue-an van der Zijpp. [s.p.]: ill. ISBN 978-0-939802-26-5

PERIODIEKEN

Hendrik Nicolaas Werkman, kunst is overal (Ploeg Jaarboek 13) Red. Mariëtta Jansen, Doeke Sijens 116 p.: ill.

Groninger Museum Magazine jrg. 28 (2015), nr. 1-2 Red. Steven Kolsteren, Willemien Bouwers, Rudo Menge

Groninger Museum: jaarverslag 2014 Eindred. Andreas Blühm [et al.] 65 p.: ill.

MUZIEKCD'S

GM Insiders present / Sounds of the Groninger Museum Diverse artiesten Red. Romy Akkerman, Maayke Meijering

The last one - heading for LA Sascha Elisah (inspired by art in the Groninger Museum)

Music for the Groninger Museum Diverse artiesten Concept Steven Kolsteren

Crossroads- Music for the Groninger Museum Diverse artiesten Concept and artwork Steven Kolsteren

Detail van het depot van het Groninger Museum

JORIS LAARMAN LAB
22 NOVEMBER 2015 T/M 10 APRIL 2016

209.195

BEZOEKERS

5

GROTE TENTOONSTELLINGEN OP REIS

8

DE GEMIDDELDE WAARDERING VOOR
DE TENTOONSTELLINGEN

50%

VAN DE MENSEN BEZOCHT
HET MUSEUM SAMEN MET PARTNER

PRESENTATIES

SUCCESVOLLE TENTOON- STELLINGEN

Het Groninger Museum is extrovert en veelkleurig en richt zich op een breed publiek. Met de presentaties, van nationale en internationale betekenis, wil het Groninger Museum het publiek verwonderen en aanzetten tot meningsvorming. Naast de permanente collectie verwelkomden we bijzondere wisselende tentoonstellingen. Van ver, met *Song Dong* en *David Bowie is*, en van dichtbij, met *H.N. Werkman*. Een rondleiding door de exposities van 2015.

De Koning van Groningen. Jan Albert Sichterman (1692-1764)

20-9-2014 T/M 1-3-2015
STARCK PAVILJOEN

De zeer welvarende koopman Jan Albert Sichterman keerde in 1745 uit de Oost terug naar Groningen. Hij bezat een ongekeerde kunstverzameling, met onder andere tien uitgebreide serviezen met zijn familiewapen. Voor deze tentoonstelling werd voor het eerst sinds 1764 veel van de Sichterman-kunst weer bijeengebracht. De tentoonstelling bevatte werken van het Staatliches Museum Schwerin, het Rijksmuseum Amsterdam, de eigen collectie van het Groninger Museum en voornamelijk van de nakomelingen van Sichterman. Bij de tentoonstelling verscheen een catalogus. Met dank aan: Stichting Woudsend.

Maartje Korstanje & Nacho Carbonell

23-11-2014 T/M 22-3-2015
MENDINI 0

Deze dubbeltentoonstelling bestond voor het grootste deel uit nieuw, speciaal voor de tentoonstelling gemaakt werk. Maartje Korstanje presenteerde grote kartonnen sculpturen, waarbij zij nieuwe elementen toevoegde aan haar bekende vormtaal. Zoals houten staketsels, een kar en kleurpigmenten. Nacho Carbonell toonde onder andere een nieuwe versie van zijn debuutwerk *Pump It Up* en een volledige nieuwe serie werk, geïnspireerd op archieven en musea. Met dank aan: Mondriaan Fonds.

Het geheim van Dresden

13-12-2014 T/M 25-5-2015
MENDINI 1

De tentoonstelling vertelde in een aantal thematische hoofdstukken over de belangrijke rol van kunst in het achttiende-eeuwse Saksen, met een breed scala aan onderwerpen: bijbelse en mythologische voorstellingen, portretten, landschappen en stilleven. Ook was er aandacht voor de oprichting van de grote kunstacademie in Dresden in 1764. Behalve in Groningen was deze tentoonstelling, die werd geopend door Hare Majesteit Koningin Máxima, ook te zien in München en Wenen. Van de uitgebreide Duitstalige catalogus verscheen een beknoptere Nederlandse versie. Een tentoonstelling van de Staatliche Kunstsammlungen Dresden in samenwerking met het Groninger Museum.

De mythe van de elektrische gitaar

14-1 T/M 12-4-2015
OVALE ZAAL WEST

De tentoonstelling De mythe van de elektrische gitaar toonde elektrische gitaren van beroemde gitaristen. De gitaren zijn verzameld door de Luxemburgse gitarenverzamelaar Luc Henzig. Henzig, die meer dan 600 gitaren bezit, stelde 50 gitaren beschikbaar aan het Groninger Museum voor deze expositie. Er waren elektrische gitaren bij die bespeeld zijn door bijvoorbeeld Mick Taylor (o.a. Rolling Stones) en Noel Gallagher (Oasis). De gitaren werden tentoongesteld samen met grote schilderijen gemaakt door de Duitse portretschilder en groot kenner van rockmuziek Oliver Jordan. Deze combinatie bracht een emotioneel Rock ´n Roll-verhaal tot stand. Met dank aan: De Haan Advocaten.

Breekbaar Goed Een erbetoon aan Minke A. de Visser (1898-1966)

20-3-2015 T/M 11-12-2016
STARCK PAVILJOEN

De collectie Aziatische keramiek van het Groninger Museum is een van de belangrijkste van Europa. Deze rijke collectie, bestaande uit Chinees en Japans keramiek, is opgebouwd door voormalig Groninger Museumconseruator Minke A. de Visser (1898-1966). De tentoonstelling *Breekbaar Goed* was een eerbetoon aan haar tomeloze inspanningen. De tentoonstelling valt binnen een samenwerking van het Rijksmuseum Amsterdam, Gemeentemuseum Den Haag, Keramiekmuseum Prinsessehof en het Groninger Museum.

H.N. Werkman (1882-1945) Leven & Werk

11-4 T/M 1-11-2015
MENDINI O

Een overzichtstentoonstelling over de bekende Groninger drukker en kunstenaar H.N. Werkman. Op 10 april 2015 was het zeventig jaar geleden dat Werkman door de bezetter werd gefusilleerd; het einde van het leven van een bevlogen kunstenaar. In de tentoonstelling waren onder andere druksels, schilderijen, experimenteel drukwerk en bijzondere publicaties uit de oorlogsjaren te zien. Evenals de handpers, waarop Werkman zijn druksels maakte. De ontwikkelingen in zijn werk tonen een eigenzinnige kunstenaar, die zich steeds bleef vernieuwen, en zich niets aantrok van de regels die anderen hem oplegden. Met dank aan: Rabobank Stad en Midden Groningen, Stichting Beringer Hazewinkel, Stichting Woudsend.

Lost and Found Mix Match Museum

18-4 T/M 21-6-2015

OVALE ZAAL WEST

Voor het project *Mix Match Museum* werkte het Groninger Museum samen met vijf toonaangevende musea en Stichting DOEN. Het hoogtepunt vormde *Lost and Found*, bedacht door Elvira Visser. Zij werd geselecteerd om haar online tentoonstelling écht in het Groninger Museum in te richten. Haar selectie bevatte een grote variatie uit zes Nederlandse museumcollecties: van fotografie en schilderen en videokunst tot sculpturen en historische objecten. Ze koos werken van onder meer Anton Corbijn, Rob Scholte, Auguste Herbin en Abraham Ortelius. Met dank aan: Bankgiro Loterij en Stichting DOEN.

Song Dong Life is Art, Art is Life

13-6 T/M 1-11-2015

MENDINI -1 & COOP HIMMELB(L)AUPAVILJOEN

Een wereldkaart opgebouwd uit duizenden snoepjes, en een grasmat gemaakt van groene slagroom. Het zijn voorbeelden van het werk van de Chinese kunstenaar Song Dong (1966). Zijn werk bestaat vooral uit performances, installaties, fotografie en video. Hoogtepunt in de tentoonstelling was het spectaculaire *Waste Not* uit 2005: een omvangrijke installatie, bestaande uit de huisraad die zijn moeder door haar verzamelwoede bijeenbracht. Met dank aan: Fonds 21.

Huug Pleysier

3-7 T/M 4-10-2015

OVALE ZAAL WEST

Huug Pleysier, vooral bekend om zijn grafiek, was een gevoelige man, die zijn emoties en omgeving gebruikte als inspiratiebron voor zijn zinketsen en schilderkunst. Hieruit ontstonden zeer persoonlijke en expressieve werken, met zowel vormen, cijfers als letters. De tentoonstelling liet een kunstenaar zien die leefde voor zijn werk, en wiens werken zijn leven verbeelden.

Anno Smith

16-10-2015 T/M 5-6-2016

OVALE ZAAL WEST

Anno Smith (1915-1990) was een Groninger keramist, thuis in het maken van geveldecoraties. In de periode na de Tweede Wereldoorlog versierde hij gevels van scholen, flats en winkels in de stad Groningen met opvallende keramische reliëfs en sculpturen. De expositie toonde gedenkstenen en een aantal tegeltableaus, waaronder de *Brandweerlieden uit Kollum* en een tableau van Makelaardij Zeeven. Anno Smith maakte ook vaatwerk met prachtige glazuren, hiervan waren enkele topstukken te zien.

Joris Laarman Lab

22-11-2015 T/M 10-4-2016

MENDINI -1

Joris Laarman is een van de opvallendste ontwerpers van dit moment. Samen met ingenieurs, programmeurs en ambachtslieden experimenteert hij op het snijvlak van kunst, wetenschap en technologie, waarbij het maakproces vaak net zo vernieuwend is als het eindresultaat. Het Groninger Museum volgt Laarman al jaren en bezit belangrijke werken, zoals *Bone Chaise*, *Bookshelf* en de serie *Digital Matter Tables*. Speciaal voor de tentoonstelling in het Groninger Museum ontwikkelde Laarman de *Groninger Dragon*, met dezelfde printtechniek als de brug die hij in 2016 in Amsterdam zal realiseren. Met dank aan: Mondriaan Fonds.

David Bowie is

11-12-2015 T/M 10-4-2016

MENDINI O & COOP HIMMELB(L)AUPAVILJOEN

De tentoonstelling *David Bowie is* is het eerste internationale overzicht van de carrière van David Bowie, een van de meest baanbrekende en invloedrijke artiesten uit deze tijd. Na Londen, Berlijn, Toronto, São Paulo, Chicago, Parijs en Melbourne was het multimediale spektakel te beleven in Groningen. Meer dan driehonderd objecten uit het David Bowie Archief waren voor het eerst samengebracht, waaronder handgeschreven songteksten, originele kostuums, fotografie, albumontwerpen en ander zeldzaam materiaal van de afgelopen vijftig jaar. Een tentoonstelling van het Victoria & Albert Museum London, Sound Experience by Sennheiser. Met dank aan: Blockbusterfonds, Boer & Croon, Bowie Superfanclub, Deam, GasTerra, Gasunie, Groningen Seaports, Huis voor de Kunst, NNZ, NS, Ophtec, Provincie Groningen, Schoenenfabriek, TKP Pensioen en V&D.

De Collectie

PERMANENTE PRESENTATIE 2015

PLOEG PAVILJOEN, DE LUCCHI PAVILJOEN EN STARCK PAVILJOEN

Het Groninger Museum bezit een waardevolle en omvangrijke collectie, met een grote diversiteit. De kracht ligt in de verrassende contrasten: van vuurstenen werktuigen uit de steentijd tot werken van Andy Warhol, van het interieurdesign van museumarchitect Alessandro Mendini tot schilderijen uit de Gouden Eeuw, waaronder een werk van Rubens.

De Ploeg

PERMANENTE PRESENTATIE 2015

PLOEG PAVILJOEN

De collectie *De Ploeg* vormt een hoogtepunt binnen de verzameling van het Groninger Museum. De tentoonstelling in de collectiezaal toont permanent een selectie uit meer dan tweeduizend werken van de Groningse kunstenaarsvereniging De Ploeg. Naast het ruige Groninger landschap vormen portretten en het Groninger stadsleven belangrijke onderdelen van hun werk.

Vertoningen Filmzaal

In de kleine filmzaal van het Informatiecentrum vertoonde het museum films en video’s, passend bij de tentoonstellingen of activiteiten in het Groninger Museum: *The myth of the electric guitar - Creating the paintings* (Mick Taylor). Oliver Jordan 2014 - Productent: Luc Henzig, 12.30 minuten. *Huug Pleysier* - Regie: Buddy Hermans, 12 minuten. *Hendrik Nicolaas Werkman, de drukker van het paradijs* - 1963, Signamenten, 30 minuten.

Eigen producties te zien in het buitenland

Iris van Herpen Transforming Fashion

7-11-2015 T/M 15-5-2016

HIGH MUSEUM OF ART, ATLANTA (VS)

De Nederlandse modeontwerpster Iris van Herpen is een cutting edge kunstenaar, geïnspireerd door verschillende invloeden in de kunst, wetenschap, muziek en filosofie. Deze tentoonstelling over haar werk was van 24 maart tot en met 23 september 2012 in het Groninger Museum te zien. Atlanta was het startpunt van een langere tour door Amerika. Met dank aan: Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

Niederländische Moderne, Die Sammlung Veendorp aus Groningen

22-11-2015 T/M 28-2-2016

MUSEUM BEHNHAUS DRÄGERHAUS, LÜBECK (DUITSLAND)

Uitgestrekte landschappen, zeegezichten met een bewegende wolkenhemel, dorpsgezichten en stillevens. De Groninger Reurt Jan Veendorp (1905-1983) had een goede neus voor kunst en verzamelde tijdens zijn leven meer dan vierhonderd objecten. Een groot deel van de kunstcollectie van Veendorp, die van 2012 tot 2014 in het Groninger Museum te zien was, reist langs Duitse musea. De reis begon in Museum Behnhaus Drägerhaus in Lübeck. De Collectie Veendorp is een langdurige bruikleen van het J.B. Scholtenfonds.

Funtastico, Jaime Hayon

30-11-2015 T/M 30-4-2016

DESIGN MUSEUM HOLON, HOLON (ISRAËL)

De expositie toont een grote verscheidenheid aan werken van de Spaanse designer Jaime Hayon. Van zijn designobjecten uit 2003, waarmee hij in de designwereld bekend werd, tot zijn karakteristieke schilderijen, tekeningen en speciale projecten die hij voor toonaangevende designbedrijven creëerde. Deze tentoonstelling was van 13 oktober 2013 tot en met 30 maart 2014 in het Groninger Museum te zien.

Hot Printing H.N. Werkman und seine Spuren in die Gegenwart

28-11-2015 T/M 28-2-2016

STÄDTISCHES KUNSTMUSEUM

SPENDHAUS, REUTLINGEN (DUITSLAND)

De succesvolle tentoonstelling *H.N. Werkman (1882-1945), Leven & werk* reisde na afloop in Nederland door naar Reutlingen. Met dank aan: Rabobank Stad en Midden Groningen, Stichting Beringer Hazewinkel, Stichting Woudsend.

Song Dong Life is Art, Art is Life

6-12-2015 T/M 12-4-2016

KUNSTHALLE DÜSSELDORF (DUITSLAND)

De tentoonstelling van het werk van de Chinese kunstenaar Song Dong (1966) was van 13 juni 2015 tot en met 1 november 2015 in het Groninger Museum te zien. Direct daarna reisden de werken door naar de Kunsthalle in Düsseldorf. Met dank aan: Fonds 21.

EDUCATIE & PUBLIEKSINFORMATIE

DE KUNST VAN HET LEREN

Een van de kernmissies van het Groninger Museum is educatie. We willen zo veel mogelijk mensen van jong tot oud leren over kunst en inspireren door middel van de collectie en tentoonstellingen. Dit doen we met een breed educatief programma veelal in samenwerking met onderwijsinstellingen. Het nieuwe Alzheimerproject was een van de successen in 2015. Ook werd dit jaar het nieuwe familieatelier ontwikkeld dat ruimte biedt aan grotere ontvangsten en meer workshops.

1.485

LEERLINGEN UIT HET
BASISONDERWIJS BEZOCHTEN HET MUSEUM

9.982

LEERLINGEN UIT HET VOORTGEZET ONDERWIJS
BEZOCHTEN HET MUSEUM

300

ALZHEIMERPATIENTEN DEDED MEE AAN WORKSHOPS

365

LEERLINGEN MAAKTEN WERK GEÏNSPIREERD OP
WERKMAN

Interactie met onderwijsinstellingen

Het Groninger Museum werkt altijd al samen met onderwijsinstellingen. Dit resulteert in mooie presentaties van werkstukken. Dit jaar werd de samenwerking geïntensiveerd. Waar voorheen eenmalige losstaande bezoeken door scholen werden gebracht, werden het nu hele projecten met een begin en een eind. Aan het bezoek van een school ging een uitgebreide voorbereiding en uitvoering op de school zelf aan vooraf, en na een bezoek volgde vaak nog een officiële eindpresentatie in het museum van werken die de scholieren zelf hadden gemaakt.

+ Klassen 4 van het Willem Lodewijk Gymnasium maakten objecten geïnspireerd op de werken van Maartje Korstanje en Nacho Carbonell, die getoond werden in het

Informatiecentrum.

- + De ICM Weekendschool liet zich inspireren door De Collectie, met een presentatie in het Auditorium.
- + Voor het Noorderpoort College lieten diverse kunstenaars de leerlingen werken en performances in het museum zien, maar ook toonden zij waar zij hun eigen inspiratie uit werken van De Collectie vandaan haalden. Vervolgens kozen de leerlingen eigen ideeën en werkvormen, die ze toonden in een eindpresentatie in het auditorium.
- + In het najaar ontwikkelde het museum nieuwe samenwerkingen met de afdeling Kunst, Design & Audiovisueel van het Noorderpoort College en het Stellingwerf College.
- + Samen met Academie Minerva werkten vijf scholen voor voortgezet onderwijs aan het project Naamgever:

geef de naam van je school weer in Werkman-stijl. Het project speelde zich af op school, in het museum en in de werkplaatsen van de academie, en in één geval op de stoep voor het hoofdstation. De resultaten werden verzameld in een uitgave die op 12 november 2015 tijdens de eindmanifestatie van het Werkmanjaar gepresenteerd werd.

- + In het kader van de Week van de Alfabetisering werkte het museum samen met het Groninger Forum, het Alfa-College, het Noorderpoort College, Humanitas en Stavoor. 365 deelnemers maakten een eigen interpretatie op kunstwerken van Werkman. Van 19 geselecteerde deelnemers werden foto's met hun gekozen werk en tekst getoond in de openbare bibliotheek van Groningen.

EDUCATIE & PUBLIEKSINFORMATIE DE KUNST VAN HET LEREN

Workshops basisonderwijs

De tentoonstelling *Nacho Carbonell & Maartje Korstanje* was een inspiratiebron voor meer activiteiten. Kinderen creëerden hun eigen fantasiedieren tijdens de voorjaars- vakantie en ook in het speciaal onderwijs werd een programma bij deze tentoonstelling ontwikkeld. Een speciale Kunstkar zat vol met allerlei organische materialen, die direct te linken waren aan de expositie. Hiermee konden de scholieren zelf aan de slag.

De meeste basisscholen kozen voor de vaste workshopprogramma's die het museum aanbiedt: *De Ploeg*, *Kleur* en *Het Gebouw*. Vanaf 10 april konden de scholen ook gaan voor een speciaal "Werkmanprogramma", bestaande uit een interactieve rondleiding en een atelieropdracht waarbij de kinderen konden drukken en sjabloneren. In de herfstvakantie maakten deelnemers hun eigen druksels in een "Werkmanworkshop".

Alzheimerproject

Een van de opvallende projecten binnen het educatieprogramma vormde het Alzheimerproject. 300 Alzheimerpatiënten en hun mantelzorgers verdeeld over 30 groepen ontving het museum op de maandagmiddagen. Praterend over schilderijen van *De Ploeg* haalden de deelnemers herinneringen op, die zij vervolgens in het atelier van het museum schilderden. De deelnemende zorginstellingen waren: Stichting De Hoven, ZINN en het Odensehuis.

Digitale Vernieuwing

GRONINGER MUSEUM APP

Naast zaaltteksten biedt de Groninger Museum app extra informatie waaruit de bezoeker educatieve verrijking kan halen. De app is gratis en werkt via iBeacons-technologie. In 2015 waren gitaren van verzamelaar Luc Henzig te horen, en was er speciaal door een sinoloog samengesteld materiaal bij de tentoonstelling over kunstenaar Song Dong beschikbaar. Ontwerper Joris Laarman leverde zelf verrassende filmpjes en foto's als achtergrondmateriaal bij zijn tentoonstelling *Joris Laarman Lab*.

ECHO GAME

In het najaar introduceerde het Groninger Museum de Echo-game: een spel voor twee, te spelen met een tablet en ipod. De bezoekers gaan met deze game op een originele manier door *De Collectie* en gaan daarbij op zoek naar een fictieve kunstcrimineel. In de zalen zijn hiervoor aanwijzingen aangebracht. De game is ontstaan vanuit een samenwerking tussen het Groninger Museum, UBUB, Critical Bit en Trail head en is ontwikkeld met steun van Fonds 21 door een team onder leiding van Janneke Stelpstra.

ARTTUBE

Het Groninger Museum deed dit jaar voor het eerst mee aan ARTtube, een landelijk samenwerkingsproject van musea voor eigentijdse kunst. ARTtube is een speciaal videokanaal met filmpjes over kunst. Het museum leverde films van Maartje Korstanje en Nacho Carbonell, highlights van rondleidingen in *De Collectie*, de film *Ode to the Quiet* over de totstandkoming van de song *Tempest* over een vaas van Mendini en een trailer voor de tentoonstelling *David Bowie is*.

Jongerenclubs

GM INSIDERS & JUNIORCLUB

Binnen het museum zet een actieve groep studenten zich vrijwillig in voor het museum om activiteiten en tentoonstellingen onder deze doelgroep bekend te maken. Jongeren en studenten van 17 tot en met 30 jaar waren het hele jaar welkom om deel te nemen aan deze activiteiten, workshops, rondleidingen en muziektopredens. Bijzonder is dat de GM-Insiders twaalf bands en singer-songwriters uitnodigden om een song te schrijven geïnspireerd op topstukken uit de eigen collectie van het museum. Dit resulteerde in een exclusieve cd en een muziekavond met de release van de cd.

Ook voor kinderen is er een actieve club: de JuniorClub, speciaal voor kinderen tussen 7 en 12 jaar. Leden kregen in het begin van het jaar een workshop 'Hot Printing' en in juni maakten de leden rond de tentoonstelling *Song Dong, Life is Art, Art is Life* spectaculaire ruimtelijke snoepcreaties. Voor de opening van het nieuwe atelier in oktober, maakten leden met designer Jaime Hayon een eigen creatie. De kinderen mochten als eersten het atelier testen samen met hun familie. Dat Joris Laarman indrukwekkende kunstwerken maakt ontdekten de JuniorClubleden tijdens de feestelijke opening van de tentoonstelling *Joris Laarman Lab* in november. En in de kerstvakantie kregen de leden de kans om een live 3D-printsessie bij te wonen.

MUSEUMDOCENTEN

De museumdocenten van het Groninger Museum bekwaamden zich verder in interactieve rondleidingen. Hierbij stonden de wensen van de groepen en hun meningsvorming centraal. Voor het basisonderwijs werden nieuwe didactische werkvormen ontwikkeld: met kleine groepsopdrachten en een centrale bespreking door de museumdocent. In 2015 werden er voor het eerst museumdocenten voor het voortgezet onderwijs ingezet in het nieuwe atelier. Nieuwe methodes over manieren van rondleiden zijn onderzocht en zullen worden toegepast in 2016.

MARKETING & COMMUNICATIE

GROOTSTE CAMPAGNE OOIT

Het Groninger Museum richt de focus van de marketing & communicatie primair op de tentoonstellingen. In 2015 kregen *H.N. Werkman* en *David Bowie is* de meeste aandacht. Daarnaast versterkte het museum de online profilering: de website groningermuseum.nl trok veertig procent meer bezoekers dan in 2014, het museum stond op nummer 5 in de Twittergids top 100 van musea en voor het eerst werden er voorafgaand aan een tentoonstelling online tickets verkocht.

986

ARTIKELN VERSCHENEN ER IN KRANTEN EN
TIJDSCHRIFTEN

68.120

VOLGERS HEEFT @GRONINGERMUSEUM OP TWITTER

416.374

MENSEN BEZOCHTEN DE WEBSITE
GRONINGERMUSEUM.NL

90%

WIL NOG EENS TERUGKOMEN NA EEN BEZOEK AAN HET
MUSEUM

Pr voor Werkman en David Bowie is

In de eerste helft van het jaar stond in het teken van de pr voor de tentoonstelling *H.N. Werkman (1882-1945) Leven & Werk*. In het Werkmanjaar 2015 werkte heel Groningen mee aan dit thema. Met Marketing Groningen ontwikkelde het Groninger Museum een tentoonstellingsbijlage, die in het voorjaar verscheen in *NRC Handelsblad*.

De meeste aandacht ging naar de tentoonstelling *David Bowie is*: de wereldwijd reizende expositie van het Victoria and Albert Museum Londen. Hiervoor was door de communicatieafdeling een uitgebreid plan opgesteld, dat tijdens het jaar werd uitgerold. Belangrijke *highlights*:

- + De website davidbowie-groningen.nl werd speciaal voor deze tentoonstelling ontwikkeld, met een online ticketverkoop die van start ging in september.
- + Een uitgebreide marketingcampagne, met speciale trams en bussen in Amsterdam en Rotterdam.
- + Films in de IJ-Hallen in Amsterdam.
- + Een online banner- en Facebook-campagne.

Online communicatie en social media

Met strategische content- en e-mailmarketing en *webcare* werd op een creatieve manier de betrokkenheid van het publiek vergroot.

ONLINE PUBLIEKSPARTICIPATIE

Voor het online publieksparticipatieproject *Mix Match Museum* werkte het Groninger Museum samen met vijf toonaangevende musea en Stichting DOEN. Het hoogtepunt vormde de tentoonstelling *Lost and Found*, van 17 april tot en met 21 juni 2015.

ONLINE ADVERTENTIECAMPAGNES

In 2015 kreeg het Groninger Museum *Google Grants* toegewezen. Hiermee kan het museum adverteren via Google met een advertentiewaarde \$120.000 per jaar. Deze advertenties verhogen de online bezoeken en de online ticketverkoop met gemiddeld twintig procent. Voor Google Grants werkt het Groninger Museum samen met online marketingbureau INTK. Bij *David Bowie is* werd via BBK/Door Vriendschap Sterker extra online campagne gevoerd met display en retargeting advertising.

E-MAILMARKETING

E-mailmarketing kreeg een speciale rol bij de communicatie van *David Bowie is*. Geïnteresseerden abonneerden zich op een e-mailalert, waarmee zij *priority access* kregen tot de ticketsite. Zo ontstond een gevoel van schaarste, waardoor de ticketverkoop vier maanden vóór de opening al goed op gang was.

DE BESTE MAILINGEN

Mailingen	Abonnees
1 E-mailalert voor de voorverkoop van tickets <i>David Bowie is</i>	3642
2 Nieuwsbrief <i>David Bowie is</i>	9015
3 Maandelijke nieuwsbrief	7580

WEBSITES

In 2015 stegen de bezoekcijfers van groningermuseum.nl met ruim veertig procent ten opzichte van 2014.

BEZOEKERSAANTALLEN WEBSITE

	2015	2014
Sessies *	584.092 + 43,5%	407.053
Gebruikers	416.374 + 41,6%	294.131
Pagina weergaven	1.922.914 + 21,1%	1.588.183

* *Eén sessie is één bezoek aan de website, van zowel nieuwe als terugkerende gebruikers.*

De website werd goed bezocht, vooral rondom de tentoonstelling *David Bowie is* en met als hoogtepunt 5.119 sessies in het kerstweekend (zondag 27 december 2015).

DE BEST BEZOCHTE TENTOONSTELLINGEN ONLINE

Tentoonstelling	Sessies
<i>David Bowie is</i>	79.579
<i>Het Geheim van Dresden</i>	52.438
<i>H.N. Werkman (1882-1945) Leven & Werk</i>	48.881
<i>Song Dong, Life is Art, Art is Life</i>	24.916
<i>Nacho Carbonell & Maartje Korstanje</i>	10.368

DAVID BOWIE IS-WEBSITE

Samen met de technische partijen Slash2 en JewellLabs ontwikkelde het museum een crowdmanagementsysteem. op davidbowie-groningen.nl vonden bezoekers informatie over de tentoonstelling en konden ze er entreetickets per tijdslot kopen (specifiek via de ticketpagina tickets.davidbowie-groningen.nl). Voor marketingdoeleinden en de kassa- en *hospitality*-balie werd bij deze website een speciaal dashboard ontwikkeld, met de verkoopgegevens per timeslot.

BEZOEKERSAANTALLEN DAVID BOWIE IS-WEBSITE & TICKETPAGINA

	David Bowie is	Ticketpagina
	v.a. 6-6-'15	v.a. 24-8-'15
Sessies *	135.618	88.385
Gebruikers	98.741	54.668
Paginaweergaven	173.817	339.234

* *Eén sessie is één bezoek aan de website, van zowel nieuwe als terugkerende gebruikers.*

HERKOMST WEBSITEBEZOEKERS

Land	GM%	BW%	TK%
1 Nederland	87,94	88,79	91,56
2 Duitsland	3,52	4,07	3,51
3 België	1,45	1,68	1,45
4 UK	1,24	1,72	1,32
5 USA	1,14	0,67	1,32

GM% = www.groningermuseum.nl

BW% = davidbowie-groningen.nl

TK% = tickets.davidbowie-groningen.nl

TWITTER

Net als in 2014 stond het Groninger Museum in 2015 op de vijfde plaats in de Museum Twittergids Top 100 van Nederlandse musea.

VOLGERS OP TWITTER

	2015	2014
Volgers	68.120 +107%	32.890

FACEBOOK

Vanuit Facebook bezoeken de meeste mensen de website Groningermuseum.nl. De Facebook-advertentiecampagne bij *David Bowie is* droeg bij aan het succes.

LIKES OP FACEBOOK

	2015	2014
Likes	11.240 +26%	8.906

PERSBERICHTEN

	2014	2015
Nederlands	44	44
Duits	9	10
Engels	10	8
Totaal	63	62

PERSRESULTATEN PRINTED MEDIA

2014	T
Subtotaal	784

2015

Anno Smith	9
Breekbaar Goed	3
David Bowie is	232
De Koning van Groningen	
Jan Albert Sichterman	20
De mythe van de elektrische gitaar	10
Het Geheim van Dresden	97
H.N. Werkman (1882-1945) Leven & Werk	115
Huug Pleysier	4
Joris Laarman Lab	32
Lost and Found, Mix Match Museum	35
Maartje Korstanje & Nacho Carbonell	33
Song Dong. Life is Art, Art is Life	26
Algemeen Groninger Museum	370
Subtotaal	986

EVENEMENTEN

ALLES VOOR ONZE RELATIES

Het museum is een plek van ontmoeting waar iedereen welkom is. Mensen komen er niet alleen om de tentoonstellingen te bekijken maar ook om te praten over kunst, of naar muziek te luisteren of met elkaar te vergaderen. Het museum organiseert op regelmatige basis publieksevenementen voor relaties, zoals de openingen van tentoonstellingen of educatieve evenementen. Daarnaast heeft het museum verschillende ruimten beschikbaar voor commerciële ontvangsten.

De grootste evenementen in 2015

MUSEUMREIS

Ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van het museumgebouw organiseerde het museum een kunstreis waarbij vijf dagen lang de voetsporen van de toenmalige museumdirecteur, Frans Haks, werden gevolgd. Ook bezochten de deelnemers enkele Duitse musea die een belangrijke rol hebben gespeeld in de ontstaansgeschiedenis van het huidige Groninger Museum. Leidraad vormde Haks' boek *Een calculerende terriër*, een logboek over de periode 1986-1995; zijn reisverslagen vormden de basis voor deze jubileumreis.

De reis voerde langs het Städtisches Museum Abteiberg in Mönchengladbach, het Museum für Moderne Kunst en het Museum Angewandte Kunst in Frankfurt, Neue Staatsgalerie in Stuttgart, Vitra Design Museum in Weil am Rhein via Kunstmuseum Luzern naar het woonhuis en atelier van Alessandro Mendini – inclusief een persoonlijke ontmoeting – en het Alessi Museo.

WERKMANJAAR

Ter gelegenheid van het Werkmanjaar en de tentoonstelling *H.N. Werkman (1882-1945)*

Leven & Werk organiseerde het Groninger Museum de opening in april voor zeshonderd gasten, previews en relatieontvangsten, colleges, zondagochtendconcerten, acties met NS, *Dagblad van het Noorden* en SRC Travel, lezingen voor onder anderen de Vrije Academie en ter afsluiting een finissage.

FEESTELIJKE OPENING NIEUW ATELIER

De opening van het nieuwe atelier van designer Jaime Hayon was aanleiding voor een scholenfeest voor leerlingen van het Zernike College, Maartens College en Willem Lodewijk Gymnasium. Het scholenfeest met DJ's Manuel en Geza waar ruim 300 leerlingen op af kwamen, was een primeur voor het Groninger Museum.

OPENING DAVID BOWIE IS

Het hoogtepunt van het jaar was de spetterende opening van de tentoonstelling *David Bowie is*, op 10 december. Ruim 1.100 gasten luisterden in De Oosterpoort naar *What's On Bowie's Playlist* van het Noord-Nederlands Orkest, over de muzikale inspiratie van David Bowie. Zangeres Wende Sniijders gaf de aftrap, onder begeleiding van het orkest zong zij het nummer *Heroes*. Aanluitend was er een feestelijk programma in het museum, met optredens van Jett Rebel,

ingeleid door Ad Visser, en Wende. Ook op het programma: een *Ziggy Stardust*-make-upsessie en een Bowie Café met dj Gijs Staverman.

Elke vrijdag in de tentoonstellingsperiode organiseerde het museum de Bowie Late Nights: exclusieve avonden met boeiende sprekers, die met wisselende invalshoeken over de veelzijdige loopbaan van Bowie vertelden.

Samenwerkingen

De tentoonstelling *David Bowie is* was aanleiding voor het museum om nieuwe samenwerkingen te starten en bestaande relaties te versterken. Dit resulteerde in bijvoorbeeld een speciale Bowie-fanclub tot gesponsorde tassen van NNZ. Ook zocht het museum de samenwerking op met andere culturele organisaties in Groningen, zoals het Noord-Nederlandse Orkest (NNO), Groninger Forum en Marketing Groningen.

1.100

GASTEN LUISTERDEN NAAR OPENINGSconcert VAN WENDE EN HET NNO VOOR DE TENTOONSTELLING DAVID BOWIE IS

120

JOURNALISTEN WAREN BIJ DE PERSBIJeenKOMST OP DE OPENING VAN DAVID BOWIE IS

72

SPECIALE ONTVANGSTEN WAREN TE GAST IN HET MUSEUM

150

MENSEN GENOTEN VAN DE ZONDAGOChtEND-CONCERTEN VAN HET PRINS CLAUS CONSERVATORIUM

DATUM	OMSCHRIJVING	AANTAL PERSONEN
11 jan	Nieuwjaarsbijeenkomst Vrienden Sprekers: Jan Mulder, Gineke van Baak	97
14 jan	Relatieontvangst De Haan Advocaten	90
14 jan	Opening tentoonstelling <i>De mythe van de elektrische gitaar</i> Sprekers: Andreas Blühm, Luc Henzig, Eric Anderson	90
16 jan	Muziek Art Rocks Optredens: Akwasi, Eefje de Visser	200
20 jan	Vriendenavond rond tentoonstelling <i>Het geheim van Dresden</i> i.s.m. NNO Spreker: Ruud Schenk Concert: NNO	300
31 jan	Rondleiding poëzie i.s.m. de poëziemarathon Optreden: Mischa Andriessen	33
03 feb	Pubquiz GM Insiders	20
14 feb	Ontvangst NS Spoor rond tentoonstelling 200 <i>Het geheim van Dresden</i> Spreker: Martijn Pieters	
17 feb	Relatieontvangst Van Lanschot Bankiers	130
11 mrt	Vriendenavond rond tentoonstelling <i>Maartje Korstanje & Nacho Carbonell</i> Spreker: Sue-an van der Zijpp	45
20 mrt	Muziek Groninger Museum Live Spreker: Hans Minkes Optredens: Stirling Myles, Jessica Dettwiler, Alameda, House of Cosy Cushions	65
20 mrt	Lezing rond tentoonstelling <i>Het geheim van Dresden</i> i.s.m. SRC	50
23 mrt	Symposium Breekbaar Goed. Een eerbetoon aan Minke A. de Visser Sprekers: Caspar Martens, Christiaan Jörg	40
02 apr	Educatieontvangst studenten Fulbright	30
09 apr	Relatieontvangst Rabobank rond tentoonstelling <i>H.N. Werkman (1882-1945) Leven en Werk</i>	20
10 apr	Opening tentoonstelling <i>H.N. Werkman (1882-1945) Leven en Werk</i> Sprekers: Andreas Blühm, Henk van Os, Deddo Houwen, Jikke van der Spek	600
11 15 april	Groninger Museum Reis In de voetsporen van Frans Haks Jubileumreis over museumarchitectuur	25

DATUM	OMSCHRIJVING	AANTAL PERSONEN
12 apr	Workshop GM Insiders	7
15 apr	Educatiebijeenkomst docenten Cultuur Click	85
16 apr	Relatieontvangst Rabobank	100
17 apr	Opening tentoonstelling <i>Lost and Found</i> Sprekers: Andreas Blühm, Elvira Visser, Annetje de Boo	80
17 apr	Muziek Groninger Museum Live Optredens: Sascha Elisah, Vanessa Peters	80
18 apr	Signeersessie Barbara Stok <i>De Omslag</i>	nb
20 apr	Yoga tussen de kunst met GM Insiders	15
21 apr	Vriendenavond rond tentoonstelling <i>H.N. Werkman (1882-1945) Leven en Werk</i> Spreker: Jikke van der Spek	120
24 apr	Educatieoverleg over samenwerking tussen musea en universiteiten	24
01 mei	Relatiebijeenkomst Erfgoedpartners	50
09 mei	Boekpresentatie <i>H.N. Werkman (1882-1945) Leven en Werk</i> Sprekers: Elze ter Hakel, Jikke van der Spek, Mariëtta Jansen	80
15 mei	College <i>H.N. Werkman (1882-1945) Leven en Werk</i> Spreker: Jikke van der Spek	24
19 mei	Museumsalon, workshop en rondleiding i.s.m. studievereniging IK Spreker: Jikke van der Spek	50
19 mei	Stadswandeling GM Insiders	19
20 mei	Lezing Looking closely: interpreting Rembrandt's 'The abduction of Ganymede' i.s.m. RuG Spreker: Dr. Barbara Gaehtgens	35
21 mei	Symposium Heilig Vuur i.s.m. RuG Sprekers: Arjo Vanderjagt, Joram Pool, Lianne van Beek, Michel Dijkstra, Mirjam Shatanawi, Thijs Lijster, Ronald Hünneke, Andreas Blühm	65
26 mei	Vriendenbijeenkomst ledenvergadering Spreker: Caspar Martens	28
29 mei	Schenking zelfportret H.N. Werkman door Th.W. Niemeijer	15
29 mei	College Klankgedichten Spreker: Rense Sinkgraven	7
31 mei	Muziek Première 'Werkman', door Meindert Talma	70

DATUM	OMSCHRIJVING	AANTAL PERSONEN
06 jun	Ploegdag 2015 Sprekers: Andreas Blühm, Anneke de Vries, Carel Blotkamp, Doeke Sijens	100
06 jun	De Nacht van Kunst en Wetenschap Sprekers: Dirk Nijdam, Peter den Oudsten, Jikke van der Spek, Sue-an van der Zijpp, Song Dong, Jephtha de Visser, Minke de Groot, Paulina de Nijs Optredens: dj Tristam de Rooij, Zwaartekracht, Prins Claus Conservatorium, De Groeten, Ode to the Quiet, Aimée Terburg	350
07 jun	Educatieontvangst Weekendschool	60
12 jun	College College Werkmantechieken door Margriet Diertens	9
12 jun	Opening tentoonstelling <i>Song Dong, Life is Art, Art is Life</i> Sprekers: Andreas Blühm, Sue-an van der Zijpp	200
19 jun	Opening tentoonstelling Mix Match Museum Spreker: Andreas Blühm	30
19 jun	Muziek Artfest i.s.m. USVA Rondleiding: Song Dong Workshop: stempels maken en body percussie Optredens: Annalibera, Blue Crime, Dj Johanz, Two Twelve	100
20 jun	Vriendenbijeenkomst workshop kleurenleer	40
26 jun	College striptekenen met Barbara Stok	6
03 jul	Opening tentoonstelling Huug Pleysier Sprekers: Andreas Blühm, Charles Wildevuur	30
18 jul	Lezing rond <i>H.N. Werkman (1882-1945) Leven en Werk</i> i.s.m. de Vrije Academie	66
04 sep	Symposium Liefde voor kunst i.s.m. RuG Sprekers: Ann-Sophie Lehmann, Andreas Blühm, Meta Knol, Till-Holger Borchert, Edwin Jacobs, Anouk Janssen, Frank van der Velden, Henk van Os, Friso Lammertse, Bernhard Ridderbos	120
16 sep	Vriendenavond rond tentoonstelling <i>Song Dong, Life is Art, Art is Life</i> Spreker: Sue-an van der Zijpp	45
26 sep	Vriendenbijeenkomst Workshop kleurenleer	35
29 sep	Relatiebijeenkomst partners tentoonstelling <i>David Bowie is</i>	20
08 okt	Lezing Horst Gerson Lezing i.s.m. RuG Sprekers: Andreas Blühm, Lynn Rother, Taco Dibbits	100
15 okt	Museumsalon met Jaime Hayon	10

DATUM	OMSCHRIJVING	AANTAL PERSONEN
16 okt	Opening Atelier Hayon Spreker: Jaime Hayon	75
16 okt	Scholenfeest Atelier Hayon Optredens: dj's Manuel & Geza Workshop: 'Dier a la Hayon'	300
24 okt	CD release party GM Insiders Optredens: Goudblad, I took your name, KIN, Swinder	150
24 okt	Relatiebijeenkomst Rabobank Museumdag	1032
25 okt	Vriendenbijeenkomst taxatiedag Taxaties door: Johan van der Hende, Richard ter Borg, Christiaan Jörg, Egge Knol	80
11 nov	Finissage tentoonstelling <i>H.N. Werkman (1882-1945) Leven en Werk</i>	45
14 nov	Vriendenbijeenkomst Stadswandeling rond tentoonstelling <i>Anno Smith</i> Rondleider: Jaap Ekhart	15
21 nov	Opening tentoonstelling <i>Joris Laarman Lab</i> Sprekers: Andreas Blühm, Joris Laarman, Mark Wilson, Sue-an van der Zijpp	375
26 nov	Opening tentoonstelling <i>Anno Smith</i> Sprekers: Andreas Blühm, Egge Knol en Jaap Ekhart	75
10 dec	Persbijeenkomst tentoonstelling <i>David Bowie is</i> Sprekers: Ad Visser, Andreas Blühm, Robert Généreux, Victoria Broackes, Geoffrey Marsh	120
10 dec	Opening tentoonstelling <i>David Bowie is</i> Sprekers: Eric Corton, Andreas Blühm, Tim Reeve, Marcel Mandos Optredens: Wende, Jett Rebel, Gijs Staverman, Rene Diertens	1100
11 dec	Lezing Bowie Late Night Sprekers: Geoffrey Marsh, Victoria Broakes	140
11 dec	Bijeenkomst GM Insiders rond <i>Joris Laarman Lab</i>	30
16 dec	Vriendenavond rond <i>David Bowie is</i> Sprekers: Gineke van Baak, Andreas Blühm	200
19 dec	Ontvangst AVRO-TROS rond <i>David Bowie is</i>	17
19 dec	Ontvangst BankGiro Loterij	175
19 dec	Lezing Bowie Late Night Spreker: Ad Verbrugge	140
jan-dec	Zondagochtendconcerten i.s.m. Prins Claus Conservatorium	150
jan-dec	Ontvangsten Alzheimerproject	300
jan-dec	Zaalverhuur: 72 ontvangsten	6.461

BEGUNSTIGERS, PARTNERS & SALON

Subidiegevers, begunstigers, sponsoren

SUBSIDIEGEVERS

- + Gemeente Groningen
- + Provincie Groningen

BEGUNSTIGERS

- + BankGiro Loterij
- + Blockbusterfonds
- + J.B. Scholtenfonds / H.N. Kammingafonds
- + Fonds21
- + Mondriaan Fonds
- + Prins Bernard Cultuurfonds
- + Stichting Beringer Hazewinkel
- + Stichting De Ploeg
- + Stichting Fondsbeheer Culturele Relatie-evenementen Gasunie/GasTerra
- + Stichting H.N. Werkman
- + Stichting Woudsend Anno 1816
- + Vereniging Rembrandt
- + Vereniging Vrienden van het Groninger Museum

SPONSOREN

- + Bos&Bos Catering
- + Bowie Superfanclub:
 - Boer & Croon Management
 - DEAM
 - De Schoenenfabriek
 - Geert Sanders
 - Groningen Seaports
 - Huis voor de Kunst
- + TKP Pensioen
- + De Haan Advocaten & Notarissen
- + GasTerra
- + Gasunie
- + Groninger Museum Salon
- + NNZ
- + Ophtec
- + Rabobank Stad en Midden Groningen

Groninger Museum Salon

De Salon bestaat uit een selecte groep betrokken ondernemers. Met een bijdrage van € 3.000 per jaar steunen de Salonleden het Groninger Museum en genieten zij extra privileges zoals logovermeldingen, uitnodigingen voor openingen en rondleidingen. Zij krijgen exclusief toegang en een kijkje achter de schermen van het museum. Hierbij gaan ze in gesprek met bijvoorbeeld de museumdirecteur, conservatoren en kunstenaars over kunst en tentoonstellingen van het Groninger Museum.

De eerste Salonbijeenkomst was op 15 oktober 2015. Ter gelegenheid van deze *launch* dineerden de Salonleden exclusief in een van de tentoonstellingszalen. Tafelgast was Jaime Hayon, de ontwerper van het nieuwe atelier. De Salonleden kregen een persoonlijke rondleiding van hem.

SALONLEDEN IN 2015

- + Lukas Brill – Apotheek Helpman
- + Henk de Groot – Dommerholt Advocaten
- + Mark Jansen – Seatrade
- + Derk Brend van der Laan – Forum Notaris van der Laan
- + Erik Sai – Sai & Schut Registeraccountants
- + Gerard Schijf – Team4 Architecten
- + Rob Schuur – Noorderpoort
- + Jan Willem Visser, Bert Kuijken – ABN AMRO
- + Wessel Zijp – Gardepoort

Samenwerkingspartners

- + Academie Minerva
- + Alfa College
- + Art Tube
- + Art Rocks
- + AVROTROS
- + CJP
- + Eurosonic Noorderslag
- + Fablab Groningen
- + GRID Grafisch Museum
- + Groninger Archieven
- + Groninger Forum
- + Hanzehogeschool Groningen
- + ICM Weekendschool
- + KRO
- + Lidl
- + Marketing Groningen
- + Maartens College
- + Maartenshof
- + NCRV
- + Nederlandse Museumvereniging
- + Nederlandse Spoorwegen
- + Noorderpoort
- + Noord Nederlands Orkest
- + NP3
- + Odensehuis
- + OOR
- + Prins Claus Conservatorium
- + Rijksuniversiteit Groningen
- + SCR Cultuurvakanties
- + SKSG
- + Stadsschouwburg De Oosterpoort
- + Stichting De Hoven
- + Stichting Poeziemarathon
- + Stichting Werkman 2015
- + Synagoge Groningen
- + Tapme
- + USVA
- + V&D
- + VERA
- + Vogue
- + Vrije Academie voor Kunsthistorisch Onderwijs Amsterdam
- + Warner Music
- + Willem Lodewijk Gymnasium
- + Zernike College
- + ZINN

SONG DONG
LIFE IS ART, ART IS LIFE
13 JUNI T/M 1 NOVEMBER 2015

VRIENDEN

65

Vereniging Vrienden van het Groninger Museum (VVGGM)

Op 31 december 2015 bestond de VVGGM uit 1.566 leden; een lichte daling van 13 leden ten opzichte van het jaar ervoor. Toch hoort de VVGGM hiermee nog steeds bij de grootste Vriendenverenigingen van Nederland.

BESTUUR

Voorzitter:

Mevr. mr. Baak - Klijnsma, G.R. van (Gineke)

Secretaris:

Mevr. Vries - de Bruin, J. de (Netty)

Penningsmeester:

Dhr. Bijker, J.J. (Jan)

Lid:

Mevr. Fledderus - Knottnerus, B.R. (Trix)

Lid:

Dhr. Korringa, E.R. (Eddy)

Lid:

Mevr. de Jong, E.A. (Elly)

Vertegenwoordiger Groninger Museum:

Mevr. Gerritsma, A.J. (Ademiek)

JAARVERGADERING

De ledenjaarvergadering vond plaats op 26 mei 2015 en werd bijgewoond door 26 personen inclusief bestuursleden.

De belangrijkste punten:

- + Aftredend was volgens het rooster Elly de Jong. Zij stelde zich herkiesbaar. Er waren geen tegenkandidaten en dus werd zij bij acclamatie tot bestuurslid herbenoemd.
- + De jaarstukken over 2014 werden goedgekeurd en het bestuur werd gedechargeerd voor het gevoerde beleid.
- + In de Kascommissie werd de aftredende Margot van Goudoever opgevolgd door Gartje Leemhuis. Tot verdriet is Gartje op 17 oktober 2015 overleden. Polly van Wees en Simon Deinum werden beiden herbenoemd. De Kascommissie bestond in 2015 uit deze twee leden.

BESTEDING FINANCIËLE BIJDRAGE AAN HET GRONINGER MUSEUM

In 2015 ontving het Groninger Museum van de VVGGM een bijdrage van € 23.500.

VRIENDSCHAPSBANDEN

Naast de huidige Vriendschapsbanden met de Kunsthalle in Emden en Horst Jansen in Oldenburg is de vereniging een vriendschapsband aangegaan met de Kunsthalle in Bremen. Deze gaat in per 1 januari 2016.

LEDENBESTAND

	I	D	S	T
31-12-2014	647	926	6	1.579
31-12-2015	653	904	9	1.566
toe-/afname t.o.v.				
31-12-2014	6	-22	3	-13

I = Individueel lidmaatschap

D = Duo-lidmaatschap

S = Studenten-lidmaatschap

T = Totaal aantal lidmaatschappen

Activiteiten

De VVGGM organiseerde onder andere een nieuwjaarsbijeenkomst, de ledenjaarvergadering, drie lezingen, twee workshops, een taxatiemiddag, een stadswandeling, een gezamenlijke NNO/VVGGM-bijeenkomst, een gezamenlijke bijeenkomst met de GM Insiders en een eindejaarsbijeenkomst.

PERSONEEL & ORGANISATIE

Henk Melgers (1899-1973)
Boerenpaar, 1928
was/olieverf op linnen, 115 x 110 cm
Aangekocht met steun van de BankGiro Loterij

43.1 FTE

PERSONEEL IN DIENST, PIJLDATUM 31 DECEMBER

49

VRIJWILLIGERS

66

UITZENDKRACHTEN

1

CONSERVATOR IN OPLEIDING

HR-beleid, thema's en ontwikkelingen

- + **Op gesprek.** In 2015 gaf het museum de HR-cyclus verder vorm en inhoud, en kregen bijna alle collega's een plannings-, functionerings- en beoordelingsgesprek.
- + **Risico's aangepakt.** De benoemde RI&E-medewerker, voerde intern de RI&E (Risiko Inventarisatie & Evaluatie) uit, als onderdeel van het ARBO-beleid. Dit werd vervolgens getoetst door Tinguely Xperts, een onafhankelijk certificeringsbureau. De aanbevelingen hieruit hebben we opgepakt.
- + **Nieuwe automatisering.** Na de keuze voor AFAS – voor onder andere de personeels- en salarisadministratie – hebben we een aantal processen rond verlof, verzuim en declaraties verder geautomatiseerd.
- + **Persoonlijke ontwikkeling.** Om gericht en meer gestructureerd vorm te geven aan de ontwikkeling van medewerkers, is het opleidingsbeleid enigszins aangepast. Ook in 2015 konden collega's een opleiding of training volgen, bijvoorbeeld over RI&E, BHV en transport. Ook hebben we coaching ingezet om de persoonlijke effectiviteit van medewerkers te vergroten.
- + **Verlof gewijzigd.** In 2015 kwam er een aantal wettelijke wijzigingen in de verlofregelingen, zoals zorg-, zwangerschaps- en bevallingsverlof. Op basis hiervan hebben we ook de regelingen binnen het Groninger Museum aangepast.
- + **Team 'Bowie-balie'.** Voor de tentoonstelling *David Bowie is* hebben we een speciale 'Bowie-balie' ingericht, bemand door een enthousiast team tijdelijke krachten. Tijdens deze bijzondere tentoonstelling fungeerden zij als gastvrouw/gastheer.

Vertrouwenspersoon

De onafhankelijke vertrouwenspersoon bij het Groninger Museum is Desiree Oxley van de GIMD (Gemeenschappelijk Instituut voor Maatschappelijke Dienstverlening). In 2015 werd gebruik gemaakt van deze ondersteuning. Meestal is het doel om belemmerende factoren bespreekbaar te maken en op te heffen, zodat iemand op een goede manier verder kan. Het Groninger Museum hecht waarde aan een professioneel HRM-beleid, waar ondersteuning door een externe vertrouwenspersoon een relevant onderdeel van is.

Gedetacheerde arbeidsplaatsen via lederz

Iederz is er voor mensen voor wie de afstand tot de arbeidsmarkt het grootst is. Dankzij de samenwerking met deze dienst konden we in 2015 elf medewerkers inzetten, verdeeld over de afdelingen Beveiliging en de afdeling Educatie en Publieksinformatie.

Stagebeleid en kennisuitwisseling

Al jaren werkt het Groninger Museum samen met meerdere opleidingsinstellingen in Groningen en daarbuiten. Ook in 2015 hebben we deze samenwerkingen voortgezet, en waar nodig geïntensiveerd. Stagiaires en afstudeerders krijgen binnen ons museum volop mogelijkheden om waardevol onderzoek te doen en stage te lopen. Zo maken ze de dynamiek van de museumwereld intensief mee. Het Groninger Museum profiteert op zijn beurt van de frisse ideeën en de praktische ondersteuning bij alle uiteenlopende werkzaamheden.

Ziekteverzuim

Tussen 1 januari 2015 en 31 december 2015 hadden we een verzuimpercentage van 2,3% met een gemiddelde verzuimfrequentie van 0,9 ziekmelding per persoon per jaar.

Beringer Hazewinkel Conservator in opleiding

Het Groninger Museum en de opleiding Kunstgeschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) zijn in november 2014 een bijzonder talentontwikkelingsproject gestart. Een pas-afgestudeerde van de RUG wordt in twee jaar klaargestoomd voor het vak van conservator; een uniek traject in Nederland. Deze samenwerking wordt mogelijk gemaakt door de Stichting Beringer Hazewinkel, die financiële steun verleent om de schone kunsten te bevorderen. Kunsthistorica Suzanne Rus, in 2013 cum laude afgestudeerd, begon in 2015 aan haar tweede jaar in dit project. Ook dit jaar betekende het talentenprogramma een versterking en verrijking van ons conservatorenteam. Zo draait Suzanne met alle kunstdisciplines mee, zodat ze aan het eind van het traject zelfstandig een tentoonstelling of publicatie kan realiseren.

Vrijwilligers

Naast de vrijwilligers van de Informatiebalie zijn er student-vrijwilligers: studenten die vrijwillig educatieve activiteiten ontwikkelen en begeleiden. Het Groninger Museum werft hen uit alle kunstopleidingen, maar vooral uit de opleidingen Kunsten, Cultuur en Media en Kunstgeschiedenis van de RUG en Kunstacademie Minerva van de Hanzehogeschool. In 2015 zijn we gestart met de plannen voor de verdere professionalisering van de informatievoorziening, waar de Informatiebalie onderdeel van uitmaakt.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) bestaat uit Egge Knol (voorzitter), Rob Dijkstra (secretaris) en Harrie Kemper-Zijlema. De OR heeft een kritisch-construktieve opstelling en is actief betrokken bij in- en externe ontwikkelingen. In 2015 heeft de OR zes keer overleg gehad met de bestuurder.

PERSONEEL & ORGANISATIE

OVERZICHT MEDEWERKERS 2015

DIRECTIE

Blühm, A.R.W. (Andreas)	Algemeen directeur
-------------------------	--------------------

CONTROLLER

Slagter, G.R. (Geert)	Controller
-----------------------	------------

HUMAN REOURCE MANAGEMENT

Valk, M.I.A. (Marian)	HR Manager ad interim
-----------------------	-----------------------

COLLECTIES

Campbell, D.A. (Denise)	Medewerker Collecties
Jonge, de, B. (Bert)	Depotbeheerder <i>Uit dienst per 30-04-2015</i>
Kamminga, H.A. (Henk)	Medewerker Collecties i.c.m. Beveiliging
Kloostra, J. (Jenny)	Registrar, Hoofd Collecties <i>Wisseling functie 01-01-2016</i>
Knipping, A.L. (Anne)	Registrar
Leemhuis, G.J. (Gartje)	Vrijwilliger Collecties <i>Overleden 16-10-2015</i>
Loenhout, M.T. van (Marieke)	Registrar
Martens, C. (Caspar)	Hoofd Collecties <i>Uit dienst per 31-12-2015</i>
Rustebiel, T.T.T. (Thea)	Medewerker Collecties i.c.m. Beveiliging
Steensma, M.A. (Marlon)	Depotbeheerder
Suurmeijer, A. (Ankie)	Vrijwilliger Collecties <i>In dienst per 07-01-2016</i>

PRESENTATIES

Berends, M. (Marit)	Stagiair
Es, van, W.A. (Willem)	Stagiair
Graaf, W.J. van der (Wietske)	Stagiair (ook uitzendkracht Garderobe)
Jansen, M.M.M. (Mariëtta)	Conservator
Knol, E. (Egge)	Conservator
Rus, S. (Suzanne)	Beringer Hazewinkel Conservator in opleiding
Schenk, R. (Ruud)	Conservator
Wilson, M.P. (Mark)	Chief Curator
Zijpp, S.A. van der (Sue-An)	Conservator

EDUCATIE & PUBLIEKSINFORMATIE

Alten, K. Van (Krijn)	Vrijwilliger GM Insiders
Antwerpen, H. Van (Huib)	Vrijwilliger GM Insiders
Arkema, E.G. (Elaine)	Vrijwilliger GM Insiders
Boerjan, J.T. (Jos)	Uitzendkracht Museumdocent
Bonder, L. (Lidia)	Vrijwilliger GM Insiders
Brinkman, N.I. (Ilmari)	Vrijwilliger GM Insiders
Cingel, C. van der (Christine)	Uitzendkracht Museumdocent
Cupédo, A.H (Annet)	Juniorclub
Demmer, L. (Lijsbeth)	Uitzendkracht Museumdocent
Diertens, M. (Margriet)	Uitzendkracht Museumdocent
Dijkhuis, A.M.H. (Anneke)	Uitzendkracht Museumdocent
Dijkstra, R. (Rob)	Coördinator Informatiecentrum
Geboers, M. (Marian)	Uitzendkracht Museumdocent
Graaf, N.D. van der (Nadine)	Coördinator GM Insiders
Groot, A.A. de (Akke)	Uitzendkracht Museumdocent
Groot, G.W. de (Geertje)	Medewerker Educatieve Projecten
Ham, P. van (Paula)	Vrijwilliger GM Insiders
Holman, A. (Aafke)	Uitzendkracht Museumdocent
Huynh, T.L.T. (Lê)	Uitzendkracht Museumdocent
Jager, M.H.S. (Maria)	Stagiair (ook uitzendkracht Museumdocent)
Janssens, B.E. (Barbara)	Uitzendkracht Museumdocent
Keikes, B. (Bodil)	Vrijwilliger GM Insiders (ook uitzendkracht Museumdocent)
Knaack, N. (Nina)	Vrijwilliger GM Insiders
Kolsteren, S.T.C. (Steven)	Hoofd Educatie en Publieksinformatie

Kremer, R.H.L. (Robert)	Medewerker Informatiecentrum (inleenkracht)
Leeuw, M. de (Marten)	Fotograaf
Lier, G.J. (Grietineke)	Uitzendkracht Museumdocent
Lubbers, M. (Marit)	Vrijwilliger GM Insiders
Mak, Y.M. (Yvonne)	Stagiair
Meijering, M.B. (Maayke)	Stagiair
Nauta, M.E.J. (Maren)	Stagiair
Nijboer, J.A. (Jildau)	Vrijwilliger GM Insiders
Nitsch, K.E. (Kordelia)	Uitzendkracht Museumdocent
Palmans, R.J. (Robert)	Medewerker Informatiecentrum (inleenkracht)
Passchier, A.J.C. (Arjo)	Uitzendkracht Museumdocent
Propstra, P.H. (Peter)	Uitzendkracht Museumdocent
Rengers, N.L. (Nikki)	Vrijwilliger GM Insiders
Rolleman, R. (Rosanne)	Uitzendkracht Museumdocent
Setz, E.H. (Eric)	Uitzendkracht Museumdocent
Smids, E.R. (Emma)	Vrijwilliger GM Insiders
Stel, O.J. van der (Odile)	Uitzendkracht Museumdocent
Vaessen, E. (Eveline)	Vrijwilliger GM Insiders
Vecht, E. van der (Ellen)	Uitzendkracht Museumdocent
Veen, I.J. van der (Inge)	Juniorclub
Verver, J. (Jantine)	Vrijwilliger GM Insiders
Wening, D.A. (Denise)	Vrijwilliger GM Insiders
Westerhuis, B. (Bente)	Stagiair
Wichgers, M.J.M (Marcel)	Uitzendkracht Museumdocent
Wollerich, M.G. (Marie)	Uitzendkracht Museumdocent
Zwaan, M.G.H. (Maaike)	Stagiair (ook uitzendkracht Garderobe)
Wening, D.A. (Denise)	Vrijwilliger GM Insiders

COMMUNICATIE, PR & MARKETING

Aalbers, C.J. (Charlotte)	Stagiair
Bakker, W.A. (Wouter)	Uitzendkracht Floormanager
Beekhuis-Winter, W. (Wil)	Vrijwilliger Infobalie
Been, E.L. (Lisa)	Stagiair
Boer, A. De (Anja)	Vrijwilliger Infobalie
Bolt, F. (Frances)	Vrijwilliger Infobalie
Boo, A.S. de (Annetje)	Coördinator Online Media
Bos, A. (Alex)	Vrijwilliger Infobalie
Bos-Willekes, N. (Nel)	Vrijwilliger Infobalie
Bouwers, W.M. (Willemien)	Medewerker Communicatie, PR en Marketing
Brinkgreve, W. (Willy)	Vrijwilliger Infobalie
Broer, W. (Welmoed)	Vrijwilliger Infobalie
Caspers, T. (Tineke)	Vrijwilliger Infobalie
Davidson-Swaab, S. (Shannon)	Vrijwilliger Infobalie
Duintjer-Tebbens, (Marthy)	Vrijwilliger Infobalie
Feijen, C. (Cindy)	Uitzendkracht Floormanager
Fennema, F. (Fokke)	Vrijwilliger Infobalie
Fopma, S.R. (Sarah)	Stagiair
Gerritsma, A.J. (Ademiek)	Coördinator Evenementen & Relaties
Heeringa, N. (Nanne)	Vrijwilliger Infobalie
Helmers-van Zijl, C. (Christa)	Vrijwilliger Infobalie
Hemmen, J. van (Jannie)	Vrijwilliger Infobalie
Hijum-Jager, S. van (Saskia)	Coördinator Publieksactiviteiten
Hoekman, A.A. (Anne)	Stagiair
Huisman, J. (Joyce)	Vrijwilliger Infobalie
Japink, W. (Willemien)	Vrijwilliger Infobalie
Kiewiet, Y. (Yvonne)	Vrijwilliger Infobalie
Koelers-Pit, L. (Lucky)	Vrijwilliger Infobalie
Kok, R. (Ria)	Vrijwilliger Infobalie
Kreugel-Goedkoop, I. (Iet)	Vrijwilliger Infobalie
Kuipers, J (Jantine)	Vrijwilliger Infobalie
Latupella, Y.D.R. (Yasmin)	Stagiair
Magnenat, B.C. (Bibi)	Stagiair (ook coördinator Publieksactiviteiten, uitzendkracht Floormanager en medewerker Bowie balie)
Meer, A. van der (Anne)	Vrijwilliger Infobalie
Messel, H. van (Hanna)	Vrijwilliger Infobalie
Moerman, M. (Margreet)	Vrijwilliger Infobalie
Muller-Pilon, E. (Elly)	Vrijwilliger Infobalie

Ochten, A.S. van (Anouk)	Uitzendkracht Floormanager
Schotborgh, M. (Marion)	Vrijwilliger Infobalie
Selbach, J.G.T.M. (Josee)	Hoofd Communicatie, PR en Marketing <i>Uit dienst 30-09-2015</i>
Sloot, L.I. (Lotte)	Stagiair
Smrkovsky, K.A. (Karina)	Hoofd Communicatie, PR en Marketing <i>In dienst 10-08-2015</i>
Spanjer, H. (Henny)	Vrijwilliger Infobalie
Starreveld-Oom, M. (Marianne)	Vrijwilliger Infobalie
Tijdens, W. (Wietje)	Vrijwilliger Infobalie
Visser, M. (Marjan)	Vrijwilliger Infobalie
Voortman, T.J.H (Tommy)	Uitzendkracht Floormanager
Vriend, W.A. (Rian)	Uitzendkracht Floormanager (ook medewerker Bowie balie)
Wever, M.F. (Michëlle)	Stagiair
Wiersma, W. (Wies)	Vrijwilliger Infobalie
Wijhe, M. van (Mariette)	Vrijwilliger Infobalie
Wilde, C. de (Cobi)	Vrijwilliger Infobalie
Zwaagstra, R. (Regina)	Medewerker Communicatie, PR en Marketing

ALGEMENE ZAKEN

Beer, J. (Jeannette)	Medewerker Boekingen
Bergh, L.S. van den (Lara)	Medewerker Bowie balie
Blaauw, G.J.K. (Geesje)	Medewerker Bowie balie
Boersma, C.C. (Cor)	Medewerker Bowie balie
Eikelenboom, E. (Eva)	Medewerker Bowie balie
Eriks, G.W. (Margreet)	Hoofd Algemene Zaken
Faucon - Kromojahjo, K.L. (Lorette)	Medewerker Secretariaat
Greunsven, G. van (Geert)	Medewerker Bowie balie
Hogerdijk, F.A.M. (Femke)	Medewerker Boekingen
Letsoin, D.L.	Medewerker Bowie balie
Magnenat, B.C. (Bibi)	Medewerker Bowie balie (ook coördinator Publieksactiviteiten, stagiair en uitzendkracht Floormanager)

Mooijman, S.A. (Saskia)	Medewerker Bowie balie
Nieboer, N. (Nienke)	Medewerker Bowie balie
Oud, J. (Jelmer)	Medewerker Bowie balie
Pattiwael, E.W.F. (Edo)	Medewerker Personeel en Organisatie <i>Uit dienst 30-04-2015</i>
Snellaars, J.K.F. (Jan)	Coördinator Automatisering
Steenge, M.L. (Marloes)	Medewerker Bowie balie
Terpstra, J. (Jitty)	Medewerker Secretariaat
Ties, K. (Koen)	Medewerker Bowie balie
Timmer (Susan)	Medewerker Bowie balie
Topf-Lamberts, B.A.J. (Babs)	Medewerker Post en Archief
Tuinstra, F.J. (Feiko)	Medewerker Financiën
Velde, A.B. van der (Sanne)	Medewerker Bowie balie
Vissinga, A.J. (Anke)	Medewerker Bowie balie
Vriend, R. (Rian)	Medewerker Bowie balie (Ook uitzendkracht Floormanager)
Wardak, M. (Mary)	Medewerker Bowie balie
Zhang, C (Chichi)	Medewerker Bowie balie

FACILITAIRE ZAKEN

Boonstra, T. (Tjeco)	Coördinator Op- en Afbouw Tentoonstellingen
Kemper-Zijlema, H.H. (Harrie)	Hoofd Facilitaire Zaken
Mual, O.R. (Orlando)	Uitzendkracht Huismeester
Reitsma, K.J. (Klaas)	Elektriciën
Sferrazza, D. (Davide)	Huismeester
Zwarts, P.H.J. (Peter)	Coördinator Facilitair en Schoonmaak

BEVEILIGING

Agteren, van, M.J. (Mitchel)	Stagiair Beveiliging
Anthonio-van Veen, J. (Jeanette)	Medewerker Kassa
Beentjes, J. (Jasper)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Bergsma, B. (Brian)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Blaauw, F. (Ferdinand)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Bonvanie, B.E. (Brigitte)	Medewerker Kassa

Bos, W. (Wouter)	Coördinator Beveiliging
Brink, H.A. (Henk)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Brok, den, H.W.J.M. (Henk)	Stagiair Beveiliging
Cutaia, A. (Antonia)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Daal, A.A. (Araida)	Stagiair Beveiliging
Dijk, M.P. (Michael)	Stagiair Beveiliging
Dijkstra, H.J. (Hilja)	Medewerker Kassa
Droog, D. (Daniëlle)	Stagiair Beveiliging
Eck, van, O. (Oscar)	Stagiair Beveiliging
Edens, D. (David)	Stagiair Beveiliging
Elema, T.A. (Thomas)	Stagiair Beveiliging
Graaf, J. de (Hans)	Medewerker Kassa
Graaf, W.J. van der (Wietske)	Uitzendkracht Garderobemedewerker (ook stagiair Presentaties)
Groot, J.F. De (Johannes)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Güven, G. (Göksal)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Hekert, B. (Ben)	Medewerker Kassa
Jansen, J. (Johnny)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Jong, de Y.C. (Josh)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Kamminga, H.A. (Henk)	Medewerker Collecties i.c.m. Beveiliging
Keizer, J. (Joey)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Kiewiet, P. (Paul)	Medewerker Beveiliging
Klein, R. (Rouke)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Klijnstra, R. (Robert)	Stagiair Beveiliging
Koning, L. (Laura)	Stagiair Beveiliging
Kuik, J.B.R. (Brian)	Stagiair Beveiliging
Kuiper, C. (Constantijn)	Stagiair Beveiliging
Lammerts, H.N. (Harwin)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Latumakulita, J. (Johnny)	Medewerker Kassa
Linde, ter, M.F.	Stagiair Beveiliging
Lindeman, M. (Mark)	Stagiair Beveiliging
Lo Nardo, M.C.M. (Carmela)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Maätita, D. (Delaney)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Martijn, A.A. (Andrea)	Medewerker Garderobe
Mulder, N. (Nienke)	Uitzendkracht Garderobemedewerker
Niestijl, W. (Willem)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Noeken, J. (Rinus)	Medewerker Beveiliging
Noppert, W. (Winnie)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Oudman, A. (Alexander)	Stagiair Beveiliging
Picarima, T. (Tabitha)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Pol, D. (Dylan)	Stagiair Beveiliging
Polman, J.J. (Jakob)	Stagiair Beveiliging
Raats, D.J. (Dave)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Rongen, B.M. (Bianca)	Coördinator Beveiliging
Rosema, J.F. (Jacob)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Rustebiel, T.T.T. (Thea)	Medewerker Collecties i.c.m. Beveiliging
Ruiter, R.P. de (Renee)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Schokkenbroek, S.S.S. (Sietse)	Stagiair Beveiliging (ook uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw)
Siekman, E. (Erwin)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Stiekema, L. (Lisette)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Straten, R.J. van (Rob)	Hoofd Beveiliging
Straver-Siwalette, L. (Lily)	Medewerker Beveiliging
Tromp, B. (Bjorn)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Urk, R. van (Robert)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Vermeulen, G.M.C. (Brian)	Stagiair Beveiliging
Vliet, van der, P. (Patrick)	Stagiair Beveiliging
Vries, P. de (Peter)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Waldmann, H.I. (Henk)	Medewerker Beveiliging
Witkamp, B. Bas	Stagiair Beveiliging
Wobbes, K. (Kevin)	Stagiair Beveiliging
Woldhek, R. (Rick)	Stagiair Beveiliging
Woldhuis, M.P. (Marja)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Woldhuis, P.M. (Petra)	Uitzendkracht Gastheer / Gastvrouw
Woude, S. van der (Stefan)	Uitzendkracht Garderobemedewerker
Wubbolt, R. (Rolf)	Gastheer / Gastvrouw (inleenkracht)
Zwaan, M.G.H. (Maaike)	Uitzendkracht Garderobemedewerker (ook stagiair Educatie)

Raad van Toezicht Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande en het bestuur van Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de directie en de algemene gang van zaken binnen het Groninger Museum. We stellen het museumbeleid vast, zien toe op de uitvoering ervan, fungeren als klankbord en geven advies. Hiernaast houden we toezicht op de financiële huis-houding van het museum; zo keuren we de begroting en de jaarstukken goed. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht, zoals vastgelegd in de statuten, stemmen overeen met de bepalingen van de Governance Code Cultuur.

OVERLEG

De Raad van Toezicht van de Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande en de auditcommissie van de Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande hebben in 2015 drie keer vergaderd. Het bestuur van de Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum is twee keer voor overleg bij elkaar geweest. Onderwerpen van gesprek waren, onder andere: Het Wall House #2, het percentage bezoekers met een Museumjaarkaart en de Governance Code Cultuur.

In maart 2015 vond de jaarlijkse ontmoeting plaats tussen de Raad van Toezicht en de accountant van beide stichtingen (KPMG). Met de Ondernemingsraad was in september 2015 het jaarlijkse overleg.

SAMENSTELLING

In 2015 namen we afscheid van Noé van Hulst; Johan Remkes is hem per 1 juli 2015 opgevolgd als voorzitter van de Raad van Toezicht. De huidige samenstelling (pijldatum 31 december 2015) van de Raad van Toezicht van Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande en van het bestuur van de Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum is als volgt:

JOHAN REMKES (VOORZITTER)

Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland

Nevenfuncties:

- + Voorzitter Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Holland
- + Voorzitter Advies en Arbitragecommissie Rijksdienst
- + Voorzitter Forum voor Stedelijke Vernieuwing
- + Voorzitter Raad van Toezicht Verweij-Jonker Instituut
- + Lid College Bodemdaling Groningen
- + Voorzitter Raad van Commissarissen van de Stichting Waarborgfonds Eigen
- + Woningen (WEW)
- + Voorzitter Raad van Commissarissen Woningcorporatie Portaal in Utrecht

INEZ BOOGAARTS

Directeur/eigenaar Boogaarts Advies & Ontwikkeling

Nevenfuncties:

- + Lid/penningmeester Raad van Bestuur Vlaams Cultuurhuis De Brakke Grond
- + Bestuur Laurenspenning, Rotterdam
- + Lid Expertjury, Internationale Kulturpolitik, NRW-Ministerium für Familie, Kinder, Jugend, Kultur und Sport, Düsseldorf
- + Lid Stedelijk Platform Beeldenstroom, Dordrecht
- + Jury Hans Horsting Prijs, Rotterdam

MAARTEN DUIJVENDAK

Hoogleraar Economisch, Sociale & Regionale Geschiedenis, Rijksuniversiteit Groningen

Nevenfuncties:

- + Directeur Nederlands Agronomisch Historisch Instituut
- + Voorzitter Stichting Verleden van Groningen
- + Secretaris Stichting VHLO

JACOB KIELMAN

Directeur Stichting Woningcorporatie Woonborg

Nevenfuncties:

- + Voorzitter Raad van Commissarissen Linx Telecommunications B.V., Amsterdam
- + Voorzitter Raad van Commissarissen RENDO n.v., Meppel
- + Lid Raad van Toezicht Museum de Buitenplaats, Eelde
- + Voorzitter Beleggingscommissie van Stichting Oude Groninger Kerken, Groningen
- + Penningmeester Coöperatieve Boekhandel Boomker u.a. te Haren

HENK PIJLMAN

Voorzitter College van Bestuur Hanzehogeschool Groningen

Nevenfuncties:

- + Voorzitter Raad van Toezicht Noord-Nederlands Orkest
- + Voorzitter Stichting Beheer Aandelen FC Groningen
- + Lid Raad van Toezicht Stichting Noorderslag/Eurosonic
- + Lid Raad van Toezicht Energy Valley
- + Lid Eerste Kamer

NATHALIE DE VRIES

Directeur/eigenaar MVRDV, bureau voor architectuur en stedenbouw Rotterdam

Professorin für Baukunst aan de Kunstakademie Düsseldorf

Nevenfuncties:

- + Voorzitter BNA, de branchevereniging voor Nederlandse architectenbureaus
- + Lid Raad van Toezicht Witte de With Center for Contemporary Art Rotterdam
- + Lid strategisch panel High Speed 2 (HS2), Londen

H.N. Werkman
Muzikale Impressie, 1942, sjabloon, stempel op papier, 65 x 50 cm
Groninger Museum, schenking Stichting H.N. Werkman

Detail van Muntschat uit Sappemeer
Groninger Museum

Consolidatie

De jaarrekening van het Groninger Museum is opgesteld volgens Richtlijn 640 (RJ 640) "Organisaties zonder winststreven". De jaarrekening van Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande over het boekjaar 2015 is geconsolideerd met de jaarrekening van Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum. Aan het hoofd van de groep staat Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande te Groningen. Omdat het bestuur van deze stichting beslissende invloed heeft op Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum, is consolidatie verplicht. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge transacties tussen beide entiteiten geëlimineerd.

Statutaire namen

- + Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande
- + Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum

Vestigingsplaats

- + Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande: Groningen, nummer KvK 02058065
- + Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum: Groningen, nummer KvK 41013490

Ons doel

De Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande heeft als doel: het bijeenbrengen en verzorgen van voorwerpen van geschiedkundige, kunsthistorische en actueel kunstzinnige aard, het exploiteren van musea, expositiegebouwen en dergelijke, het bevorderen van de belangstelling op geschiedkundig, kunsthistorisch en artistiek gebied, het organiseren van tentoonstellingen en evenementen en het geven van voorlichting, een en ander in de meest ruime zin van het woord.

Resultaat

De geconsolideerde rekening 2015 sluit met een positief resultaat van € 205.016. Het resultaat is als volgt opgebouwd:

Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande	€ 249.670
Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum	€ - 44.654
Geconsolideerd resultaat 2015	€ 205.016

De geconsolideerde balans en exploitatierekening 2015 zijn ontleend aan de jaarrekening 2015. De jaarrekening 2015 werd door KPMG Accountants N.V. op 27 mei 2016 voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

**DE KONING VAN GRONINGEN
JAN ALBERT SICHTERMAN (1692-1764)**
20 SEPTEMBER 2014 T/M 1 MAART 2015

Geconsolideerde balans

(bedragen in € 1.000)	2015	2014
VASTE ACTIVA		
Materiële vast activa	2.714	2.552
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraad	64	67
Onderhanden werk	1.082	533
Vorderingen	1.782	1.426
Liquide middelen	1.112	1.405
ACTIVA	6.754	5.983
PASSIVA		
Groepsvermogen	3.269	3.064
Voorzieningen	361	429
Langlopende schulden	1.013	1.079
Kortlopende schulde	2.111	1.411
PASSIVA	6.754	5.983

Geconsolideerde exploitatierekening

(bedragen in € 1.000)	2015	2014
Exploitatiesubsidies	4.617	4.517
Budgetsubsidie huur	442	442
Entreegelden	1.577	1.082
Pachten en overige opbrengsten	135	1.622
Opbrengst collecties	576	687
Opbrengst presentaties	376	571
Opbrengst educatie	36	27
Opbrengst evenementen	93	120
Diverse baten	115	50
SOM DER BATEN	7.967	9.118
Personeelskosten	3.182	3.031
Afschrijvingskosten	256	246
Huisvesting	1.834	1.783
Algemene kosten	386	392
Kosten collecties	559	678
Kosten presentaties	1.228	1.163
Kosten educatie	182	158
Kosten evenementen	20	62
Diverse lasten	55	42
SOM DER LASTEN	7.702	7.555
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	265	1.563
Saldo rentebaten en lasten	-60	-86
EXPLOITATIERESULTAAT	205	1.477

DE MYTHE VAN DE ELEKTRISCHE GITAAR
14 JANUARI T/M 12 APRIL 2015

COLOFON

TEKSTBIJDAGEN

ANDREAS BLÜHM, ANNETJE DE BOO, WILLEMIEN BOUWERS,
ROB DIJKSTRA, MARGREET ERIKS, SARAH FOPMA,
SUZANNE GEURTS, ADEMIK GERRITSMA, SASKIA VAN HIJUM,
MARIËTTA JANSEN, JENNY KLOOSTRA, EGGE KNOL,
STEVEN KOLSTEREN, MARIEKE VAN LOENHOUT,
WIEGERT VAN DER MEIJ, RUDOLF ROEDEMA, SUZANNE RUS,
RUUD SCHENK, GEERT SLAGTER, KARINA SMRKOVSKY,
JIKKE VAN DER SPEK, JITTY TERPSTRA, MARIAN VALK,
SUE-AN VAN DER ZIJPP, REGINA ZWAAGSTRA

EINDREDACTIE

ANDREAS BLÜHM, KARINA SMRKOVSKY

ONTWERP

RUDO MENGE

AFBEELDINGEN

ERIK & PETRA HESMERG
MARTEN DE LEEUW
GERHARD TAATGEN
SIESE VEENSTRA
COURTESY KUNSTENAARS

FOTO OMSLAG

INFO CENTER, ATELIER

GRONINGER MUSEUM
MUSEUMEILAND 1
POSTBUS 90
9711 ME GRONINGEN
050 3666555